

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**  
**KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU**  
**TUTANAK DERGİSİ**

**11'inci Toplantı**  
**8 Mayıs 2025 Perşembe**

*(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)*

**İÇİNDEKİLER**

**I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR**

**II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI**

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

**III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI**

**A) Görüşmeler**

- 1.- Türkiye İhracat Kredi Bankası (TÜRK EXIMBANK) Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri
- 2.- Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri
- 3.- Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri
- 4.- Tasfiye Halinde Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri
- 5.- Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri
- 6.- Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri
- 7.- Türkiye Kalkınma Fonunun 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**  
**KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU**

-----0-----  
**11'inci Toplantı**  
**8 Mayıs 2025 Perşembe**  
-----0-----

**I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR**

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 11.07'de açıldı.

Komisyon Başkanı Mustafa Savaş, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklama yaptı.

Türkiye İhracat Kredi Bankası (TÜRK EXIMBANK) Anonim Şirketinin,  
Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin,  
Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin,  
Tasfiye Halinde Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin,  
Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketinin,  
Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin,  
Türkiye Kalkınma Fonunun,  
2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları, görüşmeleri tamamlanarak genel görüşmeye sunuldu.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, Elektrik Üretim Anonim Şirketi, Türkiye Nükleer Enerji Anonim Şirketi, Türkiye Elektromekanik Sanayi Genel Müdürlüğü ve Nükleer Teknik Destek Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarını görüşmek için 13 Mayıs 2025 Salı günü saat 14.30'da toplanmak üzere toplantıya 13.09'da son verildi.

8 Mayıs 2025 Perşembe  
BİRİNCİ OTURUM  
Açılma Saati: 11.07  
BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)  
BAŞKAN VEKİLİ: Yüksel COŞKUNYÜREK (Bolu)  
SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)  
KÂTİP: Durmuş Ali KESKİNKILIÇ (Karabük)  
----- 0 -----

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

28'inci Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı'nın 11'inci Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bugünkü gündemimizde Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi, Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketi, Tasfiye Halinde Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi, Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketi, Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Anonim Şirketi, Türkiye Kalkınma Fonu'nun 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) Görüşmeler

1.- Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin (TÜRK EXİMBANK) 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Toplantımıza Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketiyle başlıyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sunumu yapması için sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRK EXİMBANK GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Saygıdeğer Başkanım, KİT Komisyonunun saygıdeğer üyeleri; hepinizi TÜRK EXİMBANK adına saygıyla selamlıyorum.

Sunumda TÜRK EXİMBANK'ın faaliyetleriyle ve ihracata sağlamış olduğu desteklerle kısaca bir bilgi paylaşmak istiyorum. Malumunuz olduğu üzere TÜRK EXİMBANK faaliyete başladığı 1987 yılından bu tarafa Türkiye'de mal ve hizmet ihracatı yapan firmalarımızı gerek nakdî kredi olarak gerek alıcı kredileriyle gerekse alacak sigortası ürünleriyle desteklemeye devam etmektedir. Amacımız, ihracatçı firmalarımızı finansal anlamda destekleyerek global rekabette onlara avantaj sağlamak ve böylece Türkiye'den sürdürülebilir şekilde düzenli, istikrarlı bir ihracat artışını sağlamaya destek olmaktır. TÜRK EXİMBANK olarak faaliyetlerimizi 24 şube, 7 irtibat ofisi ve 3 bölge ile sürdürüyoruz. Böylece, aslında, Türkiye'de ihracatın yüzde 90'ının üzerindeki kısmının yapıldığı illerde fiziki olarak ihracatçılarımızın yanında hizmet sunmaya devam ediyoruz.

EXİMBANK'la ilgili kısaca rakamlar üzerinden bir bilgi paylaşmak istersem Türkiye'deki ihracat kredileri, nakdî ihracat kredilerinin yüzde 33,4'ü sadece TÜRK EXİMBANK tarafından sektöre arz edilmektedir. TÜRK EXİMBANK aktif büyüklüğü olarak Türkiye bankacılık sektöründe 10'uncu sırada olmasına rağmen, krediler büyüklüğü açısından yani sektöre sağlanan krediler açısından baktığımızda da bankacılık sektöründe 9'uncu sıradadır. Aynı zamanda, EXİMBANK alacak sigortası hizmetini de ihracatçıya sunuyor bildiğiniz, malumlarınız olduğu üzere. Burada da Türkiye'nin en büyük alacak sigortası şirketi olarak faaliyetimizi sürdürüyoruz. Bu alanda özellikle yabancı sermayeyle alacak sigorta şirketleri de Türkiye'de faaliyet gösteriyor. Geçen yıl itibarıyla da 24,6 milyar dolarlık bir alacak sigortası hizmetini ihracatçımızın kullanımına arz etmiş durumdayız. Bilançomuzla ilgili dikkat çeken diğer bir özellik de bilançomuzun aktifine baktığımızda aktifimiz yüzde 91,5'u kredilerden oluşmakta yani EXİMBANK'ın aslında kendi misyonu gereğince bütün fonlarını ihracatçıya nakdî kredi olarak sunmanın gayretinde olduğunu gösteriyor bu oran. Zira bankacılık sektöründe bu oran ortalama yüzde 50'ler seviyesinde, bizde yüzde 91,5.

Banka bilanço olarak büyümeye devam ediyor. Geçen sene bir önceki yıla göre bilanço büyümemiz yüzde 43,09 iken bu 4'üncü ay sonu itibarıyla banka bilançosu ilk defa 1 trilyon liranın üzerine çıktı. Krediler, bu 1 trilyon içinde kredilerin tutarı 922 milyar 759 milyon dolar. Banka sermaye açısından da Hazine ve Maliye Bakanlığının sermaye desteğiyle beraber güçleniyor. Geçen iki yıl içerisinde, bir buçuk yıl içerisinde hatta toplamda 34,5 milyar liralık nakdî sermaye desteğiyle ödenmiş sermayemiz 55,3 milyar TL'ye çıktı. Ayrıca ondan sonra işte banka bütçesi bilançosundaki kârlarla beraber şu anda krediye konu öz kaynaklarımız nisan sonu itibarıyla 108 milyar TL'ye yaklaşmış durumda. Bu anlamda baktığınızda, sermaye yeterlilik rasyomuz 2025 yılı Mart sonu itibarıyla yüzde 17,6; bankacılıkta öngörülen yüzde 12 ve yüzde 8 olan sermaye yeterlilik rasyolarının üzerinde bir sermaye yeterliliğimizle faaliyet gösteriyoruz. Öz kaynak kârlılığımız sektörün ortalamasının oldukça üzerinde, aktif kârlılığımız da keza aynı şekilde. Yani finansal açıdan TÜRK EXİMBANK sağlıklı bir yapı içerisinde faaliyetlerini sürdürüyor demek isterim, bunu özellikle belirtmek isterim.

Yıllar itibarıyla ihracat desteklerimiz... Biliyorsunuz, biz aynı zamanda ihracatçılara nakdî kredi desteği veriyoruz, hem kısa vadeli işletme finansmanı ihtiyacına yönelik olarak hem de ihracatçımızın kapasite artırımına, özellikle son zamanlarda muhatap olacağımız bu yeşil dönüşümle alakalı sınırda karbon vergisi düzenlemesine uyum amacıyla yapmış oldukları yatırımlara da uzun vadeli kredi desteği sağlıyoruz. Bunun dışındaki en önemli desteklerimizden bir tanesi, alacak sigortası. Alacak

sigortasıyla ihracatçılarımız, ihracat pazarlarını tahsilat riskini bertaraf ederek alacak sigortasıyla hem çeşitlendirebiliyorlar, farklı ülkelere açılabilirler ve farklı alıcılara da tahsilat riskini düşünmeden ihracat yapma güvenine sahip oluyorlar. Bu anlamda baktığımızda geçen sene 24,6 milyar dolar sigorta; 24,1 milyar dolar da nakdi kredi desteği sağladık ihracatçılarına; toplam desteğimiz bu şekilde 48,7 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bu rakam, EXIMBANK tarihindeki en yüksek destek rakamını işaret ediyor. Tabii, burada şunun altını özellikle çizmek istiyorum: EXIMBANK'ın bu kredileri veren fonlama kaynaklarını da bilmemiz lazım, burada üç tane fonlama kaynağımız var. Bir tanesi -demin de söyledim- 108 milyara yaklaşan öz kaynağımız, biz bunu da kredi olarak ihracatçılarına kullanıyoruz. Diğer kaynağımız, bizim uluslararası sermaye piyasalarından sağlamış olduğumuz yabancı para cinsinden fonlamalar, burada da şu anda bilançomuzda 13 milyar dolara yakın bir fonlama var. Bu anlamda da baktığınızda Türkiye'de bankacılık sektöründe en yüksek fonlamayı yurt dışından temin ederek ihracatçının kullanımına sokan muhtemelen ilk 3'teki bankalardan biriyiz. Burada özellikle geçen sene 8,4 milyar dolarlık ilave bir kaynağı temin etmiştik, şu anda da nisan ayına kadar da 2,4 milyarlık bir fonlamayı sağlamış durumdayız.

Tabii, ihracata sağlamış olduğumuz bu desteklerin tabanda yaygın olarak oluşmasına da büyük önem veriyoruz. Bu anlamda EXIMBANK desteklerinden faydalanan toplam ihracatçı sayısını artırırken bunların içindeki KOBİ oranına da dikkat ediyoruz. Nisan sonu itibarıyla EXIMBANK imkânlarından faydalanan ihracatçı firma sayısı 18.383'e ulaştı ve bunların da yüzde 83'ü KOBİ. Tabii, burada özellikle KOBİ'lerin krediye erişimindeki en büyük sorunlarından bir tanesi olan teminat sorununa bizim de yüzde 5 ortak olarak kurmuş olduğumuz İhracatı Geliştirme AŞ'yle -kefalet kuruluşu- onların kefaletiyle ciddi anlamda KOBİ'lere kredi kullanıyoruz. An itibarıyla baktığımızda yaklaşık 5 bin tane firmaya 70 milyar TL İGE kefaletiyle kredi kullanmış durumdayız.

Sürdürülebilirlikle ilgili konu büyük önem arz ediyor. Biliyorsunuz, işte, bu sınırdaki karbon düzenlemesi önümüzdeki dönem, 2026'dan itibaren sektör sektör devreye girecek. Bu anlamda geçen yıl 3,6 milyar dolar sürdürülebilir temalı fon temin ettik, ki bunların içerisinde bir tanesi çok büyük önem arz ediyor. Hazine ve Maliye Bakanlığımızın ve Dünya Bankasının garantisiyle toplamda geçen sene Mayıs ayında 1 milyar euroluk bir fon getirdik. Bunu tamamen ihracatımızın hem enerji verimliliğine, yenilebilir enerji yatırımlarına kullanarak onların sınırdaki karbon vergisi düzenlemesine uyum sağlamasına çalışıyoruz.

Yine, geçen yıl içerisinde hayata aldığımız yeni uygulamalarla EXIMBANK'ta teminat çeşitlendirmesine gittik yani teminatları, bankacılık sektöründeki diğer teminatları da kabul ederek yaygınlaştırıyoruz.

Gene, EXIMBANK'ta tabii ki bütün ihracatçıları desteklemenin gayreti içerisindeyiz ancak özellikle oluşturmuş olduğumuz modelde performansı ve potansiyeli yüksek olan ihracatçıları -ki daha yüksek katma değer bırakan, yüksek teknoloji ihracatı yapan firmalar burada öne çıkıyor- öncelikli olarak daha fazla desteklemenin gayreti içerisinde oluyoruz.

Son olarak da göreve geldiğimde, EXIMBANK'la çalışmayan ihracatçı firmalar nezdinde bir çalışma yaptırmıştık, faiz hassasiyeti nedeniyle EXIMBANK'la çalışmayan firmalar olduğunu tespit ettik. Onlara yönelik de BDDK düzenlemesi doğrultusunda faizsiz bankacılık pencere sistemini EXIMBANK içinde oluşturduk. Buradan da bu hassasiyeti firmalara Körfez Bölgesi'nden bulmuş olduğumuz faizsiz fonlarla faizli bankacılık usullerine uygun olarak fon kullanıyoruz. Buradaki büyüklüğümüz de bu ilk çeyrekte 1,2 milyar dolara ulaşmak üzere.

Kısaca, özetle, EXIMBANK'la ilgili, faaliyetlerimizle ilgili söyleyeceklerim, bilgilendirmem bu kadar Sayın Başkanım.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Biz de teşekkür ederiz Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

2021 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1, 2022 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1 öneri bulunmaktadır.

2021 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, yanıt için buyurun.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY - Başkanım, diğer bulgu ve önerileri yerine getiriyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

Buyurun Sayın Akalın.

MEHMET AKALIN (Edirne) - Bu bulgu üzerine değerlendirme yapmak istiyorum Değerli Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Tabii, tabii.

Buyurun.

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, kıymetli bürokratlar; TÜRK EXIMBANK'ın 2021 yılı faaliyetlerine ilişkin Sayıştay raporu ihracat destekleri açısından bazı önemli tabloları göz önüne sermektedir. Rapor çok açık, EXIMBANK 2021 yılında ihracatçılara sağladığı finansal destekle hem Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda öngörülen yüzde 30'luk hedefin hem de kendi iş planında belirlenen 51 milyar dolarlık desteğin gerisinde kalmıştır. Gerçekleşen oran yüzde 20,4'tür. Bu, sadece hedeflerin kaçırılması değil, 2020'ye kıyasla daha ciddi bir gerilemedir. Keza 2022 yılında da durum farklı değildir. Birazdan 2022 yılı görüşmelerinde aynı konu karşımıza çıkacak.

Daha da dikkat çekici olan, Türkiye'nin ihracatının bir yılda yüzde 33 oranında artmasına rağmen EXIMBANK'ın sağladığı desteklerin yalnızca yüzde 1 artmış olmasıdır yani destekler ihracattaki artışı karşılamamış, hatta gerisinde kalmıştır. Bu durum, ihracatçının artan ihtiyaçlarına yeterince karşılık verilmediğini ve devletin, finansal araçlarının reel sektöre yetişemediğini göstermektedir.

Özellikle son dönemde, kur üzerindeki baskı ihracatçımızı çok zor duruma düşürmektedir. Buna karşı, ihracatçının can simidi olması gereken EXIMBANK bu zor duruma karşı gerekli önlemleri almalıdır. EXIMBANK, örneğin, kredilerin geri ödemelerinde faizi peşin almak yerine daha uygun geri ödeme koşulları oluşturmaktadır. Bunun yanında, ihracatçımız krediye ulaşmada da zorluk çekmekte ve krediyi diğer bankalar üzerinden alıp ekstra 3-4 puanlık bir ek faiz ödemektedir.

Şimdi, aslında, bu tabloyu yalnızca bir performans sorunu olarak görmek yetersizdir. Asıl mesele, planlama ile icra arasındaki bağın kopmuş olmasıdır. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yapısal sorunları burada kendini açıkça göstermektedir. Stratejik hedefler belirleniyor ama kurumlar bu hedefleri gerçekleştirecek kaynaklara, esnekliğe ve yönetsel özerkliğe sahip olamıyorlar maalesef. Uygulama ile programlama arasındaki uçurum giderek büyüyor. EXIMBANK gibi stratejik bir kurumda dahi hedeflerin bu kadar şaşması Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin kurumlar üzerindeki etkisini gözler önüne sermektedir. Bu sistemin merkezleşmiş yapısı kurumları etkisizleştirmekte, öngörülebilirliği azaltmakta ve performans yönetimini sekteye uğratmaktadır. EXIMBANK örneği bu sorunun yalnızca bir yansımasıdır, benzer tutarsızlıklar birçok kurumda yaşanmaktadır. Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen stratejik hedefler yalnızca kâğıt üzerinde kalmakta, uygulamada ise karşılık bulamamaktadır.

Bu çerçevede, yöneltmek istediğim birkaç soru var, onları sıralamak istiyorum şimdi: EXIMBANK'ın 2021 yılında hedeflerin gerisinde kalmasının temel sebepleri nelerdir? Kaynak yetersizliği mi, yönetim zafiyeti mi, yoksa sistemsel sorunlar mı etkili olmuştur? Hedeflerin bu derece şaşması önceden fark edilmiş midir, fark edildiyse hangi tedbirler alınmıştır? EXIMBANK'ın ihracat desteklerini artırmaya yönelik yapısal bir dönüşüm planı var mıdır? Türkiye ekonomisinin bel kemiği olan ihracatçılarımıza krediye ulaşmayı kolaylaştırıp uygun faiz oranları ve uygun geri ödeme koşullarıyla destek vermeyi düşünüyor musunuz, özellikle bu son dönemde kur üzerindeki baskılardan dolayı? Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda yer alan hedeflerin kamu kurumlarında gerçekçi ve uygulanabilir hâle gelmesi için hangi mekanizmalar işletilmektedir? Stratejik planlar ile kurumsal performans arasında bağ kurulamamasının önüne geçecek yapısal reformlar gündeme alınacak mıdır?

Bu duygu ve düşüncelerle sizlere ve ihracatçılarımıza başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Akalın.

Böylelikle 2021 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, 2022 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

2022 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY - Sayın Başkanım, diğer bulgu ve önerileri yerine getiriyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz var mı? Yok.

Evet, böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz. Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben öncelikle EXIMBANK'ımızın Yönetim Kurulu Başkanına, Genel Müdürüne ve yöneticilerine, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli yöneticilerine hoş geldiniz diyorum.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Genel Müdürün sunumunda da ifade etmeye çalıştığı gibi, EXIMBANK'ın bilançosuna baktığımızda, aslında finansal yapısının son derece bankacılık ilkelerine uygun olduğunu ifade edebiliriz. Yani kurumun amaçları itibarıyla baktığımızda, bilançonun yüzde 91,5'i kredilere kullanılmış, kaynaklar itibarıyla da bakınca kurumun kullandığı kredilerin, kredilerin daha üzerinde bir kredi verildiği yani aldığı krediden daha fazla verilen bir kredi olduğunu aslında görebiliyoruz; 259 alınan kredi iken verilen 316; aradaki farkın da diğer finansal kaynaklardan sağlandığını görüyoruz. Bu anlamda, sisteme baktığımızda bankanın amaçlarıyla, hedefleriyle uygun bir şekilde gittiğinin genel bir fotoğrafının görüldüğünü ifade edebiliriz.

Şimdi, tabii, burada EXIMBANK son derece alanında profesyonel bir banka; belli görevler verilmiş, bu görevleri kendi imkânları ölçüsünde yerine getiriyor; danışmanlık, aslında işin daha bambaşka bir yönü belki günümüzde yön ve yol gösterme anlamında. Döviz kuru riski açısından ve diğer bankacılık riskleri açısından ben şöyle bir baktım, daha doğrusu döviz kuru riski açısından türev ürünlerin kullanıldığını görüyoruz ama bunların bir kısmı satın alma amaçlı, bir kısmı da riskin "hedge" edilmesiyle alakalı.

Ben burada bir soru sormak istiyorum. Döviz kuru boyutuyla bankanın "hedge" edilmeyen veya türev ürünlerle ki türev ürünlerde zannediyorum, yine gördüğüm kadarıyla sadece swaplar kullanılıyor, diğer "future" "forfeiting" ya da "future" araçların kullanılmadığını, opsiyonların kullanılmadığını görüyoruz. Bir, bu risk "hedge" etme anlamında kullanılan araçlar; ikincisi, açıkta kalan bir riskimiz var mı "hedge" edilmeyen, açıkta bir riskimiz var mı? Bir de şirketlerle yapılan anlaşmalarda bu türev ürünler konusunda herhangi bir anlaşma ya da yönlendirme yapılabiliyor mu?

Aslında, Türkiye 2001 yılında yaşanan mali krizden sonra, bankacılık krizinden sonra bu konularda ciddi bir deneyim kazandı, bilgi kazandı. Yine, 2001 yılında yapılan o mali düzenlemelerle, finansal sisteme yönelik yapılan düzenlemelerle Türkiye'nin mali sistemi hakikaten çok güçlü bir hâle geldi. Bunu daha sonraki yıllarda da dünyada yaşanan krizlerle mukayese ettiğimizde gördük. Bu anlamda, çok ciddi, yetişmiş uzman kişilikleri, elemanları var yani mali sistemimiz açısından ben genel olarak söylüyorum, siz sermaye yeterlilik oranını "yüzde 17,5" dediniz ama Türkiye'de zaten sermaye yeterlilik oranları hiçbir zaman düşmedi yani bu Basel I, Basel II'yle birlikte başlayan sermaye yeterlilik rasyosu, şartları sonrasında Türkiye'de bankacılık

sistemimizde, bankacılık sektöründe genellikle çok yüksek oldu. Onun için, ben sermaye yeterlilik rasyosu oranlarının tabii yüksek olması banka açısından önemli ama bunu çok ayırt edici bir veri olarak da görmüyorum.

Bilançoda anormallikler, çarpıklıklar söz konusu değil. Sadece biraz önceki sorduğum sorulara ilişkin de bir cevap alabilirsem çok daha faydalı olacak ve özellikle merak ettiğim de bunu bilgi olarak burada da söyleyebilirsiniz yani sektöre bu konularda danışmanlık veriyor musunuz? Sektörün -yani kredi almaya gelen müşteri açısından söylüyorum- bu konulardaki yaklaşımı nedir, türev ürün kullanımı, riskten kaçınma veya riski elimine etme anlamındaki yaklaşımları nedir? Çünkü biz artık bugünün çağında, bu kadar enstrümanın olduğu bir şeyde yani döviz kuru risklerini böyle büyük kurumlar için konuşmamamız lazım çünkü bunların da işte birer, tabiri caizse, sigorta niteliğinde ifade edebileceğimiz sigortaları söz konusu.

Bir de finansal varlıklarla ilgili değerlemelerinizde tabii iki ayırım söz konusu; gerçeğe uygun değer kâr ve zarara yansıtıldığı, gerçeğe uygun değer kapsamlı gelire yansıtıldığı şeklinde. Biz, aslında, diğer bankalarımızda bu konularla ilgili bazı sorunlar yaşıyoruz. Sorunlardan kastımız, biliyorsunuz, ilk başta bu finansal varlıkların ayrımları tanımlandığında bu şekilde devam edip gitmesi gerekiyor. Çok önemli neden ve gerekçelerin olması gerekiyor ki -bir iki şartı var bunun- burada bir sınıf değişikliği olabilsin. Sizde de öyle bir durum var mı? Bulgularda söz konusu değil ama ağırlıklı olarak da yine gördüğüm kadarıyla alım satım konu finansal varlık... Pardon... Burada gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelirlere dâhil edilen yani öz kaynaklara alınan varlıklar ağırlıkta.

Bir de bunların sınıflandırılmasıyla ilgili, sınıflandırma konusunda yaşanan sorunların olup olmamasıyla ilgili bilgi eklerseniz çok memnun olurum.

Çalışmalarınızdan dolayı çok teşekkür ediyorum, başarılı görünüyor. Hakikaten ülkemizin buna ihtiyacı var, ihracata ihtiyacı var, ihracatın artmasına ihtiyacı var. Kurum da bu anlamda, bu yapının içerisinde kendisine görev yüklenmiş, misyon yüklenmiş önemli bir kurumumuz.

Ben tekrar teşekkür ediyorum. Görüşmelerin kurumumuz açısından, ülkemiz açısından güzelliklere, başarılarla vesile olmasını diliyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Karakaya.

Sayın Dindar, buyurun.

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Komisyon üyeleri ve kurumun değerli temsilcileri, sizleri selamlayarak başlamak istiyorum.

2018 yılından bu yana Türkiye'de derinleşerek devam eden ekonomik krize karşı ihracat ve destek kredileri bir can simidi gibi görülmelidir. Batma ve iflasla karşı karşıya kalan, kredi ve döviz bulamayan işletmelere bankaların ve bugünkü gündemimiz olan Türkiye İhracat Kredi Bankasının destekleri bir kurtarıcı gibi olmalıdır. Türkiye'deki kriz bilindiği üzere bir rezerv ve döviz krizidir, ihracattaki reel büyüme de buna ilaç gibi gelecektir. Bildiğiniz üzere, içeride halkımız enflasyon nedeniyle taleplerini kısmaktadır. Bu nedenle, güçlü bir ihracat stratejisi ve Türkiye İhracat Kredi Bankası kredi destekleri krizi atlatmak için önemlidir.

Bize sunulan raporda 2023 yılında 42 milyar dolar, 2024 yılında 48,7 milyar dolar ve 2025 yılın ilk çeyreği için 11,8 milyar dolar desteğin verildiği ifade edilmiştir. Türkiye ekonomisi içerisinde bu kredilerin oranı çok düşüktür. Yine raporda 12 milyar dolarlık bir borç stokundan söz ediliyor. Dolayısıyla, ülkede yaşanan her kur şoku, her döviz krizi EXIMBANK'ı da olumsuz etkiliyor, EXIMBANK'ın da yükünü artırıyor. 19 Martta başlayan yeni operasyon dalgasının 1 dolara eklediği 2 liralık artış, EXIMBANK'ın toplam borcuna 24 milyar TL'lik bir artışa yol açmıştır. Bunun için ifade ediyoruz, ülkenin genelinde hukuk, barış ve demokrasi iklimi hâkim olmazsa ekonominin çarkları da dönmeyecektir. 24 milyar TL'lik zarar hem 2021 yılı kârını hem de 2022 yılının kârını da silmiş görünüyor çünkü raporda bu iki yılda toplamda yaklaşık 10 milyar TL kâr edildiği ifade edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, yine raporda kredilerden yararlanan firmaların yüzde 83 oranında KOBİ olduğu ifade edilmiştir ancak KOBİ'lerin toplam firmalar içerisindeki sayıca ağırlığı daha da fazladır. Ayrıca, verilen toplam kredi miktarının da bu yönüyle ayrıştırılması gerekiyor. Toplam kredinin ne kadarı KOBİ'lere verilmiş, bunu bilmemiz gerekiyor çünkü EXIMBANK kredilerinin şeffaf dağıtılmadığı, belli firmaların sürekli kredi aldığı ve bazılarının ise şartları uygun olmasına rağmen alamadığı dönem dönem kamuoyuna yansımıştır.

Sonuç olarak, Türkiye'nin ihracat altyapısı, lojistik, enerji ve konumuz itibarıyla destek kredileri boyutuyla önemli sorunlarla karşı karşıyadır. 2012 yılında ilan edilen 2023 hedefleri hiç tutturulamamıştır. Merkez Bankasının döviz ve faiz politikası üretici ve ihracatçıyı plan yapamaz hâle getirmiştir, dövizle borçlanan birçok firma batmıştır. EXIMBANK ve ilgili bakanlıkların lojistik ağlarının modernizasyonu, enerji altyapısının çeşitlendirilmesi ve mali yüklerinin azaltılması konularında ihracatın potansiyel adımları atması elzemdir.

Yine ifade edelim, barış iklimi sağlanmadan Türkiye'nin küresel pazarlardaki rekabet gücü ve ekonomik istikrarı hep risk altında kalacaktır. Bu nedenle, hepimizin onurlu bir toplumsal barış için gecikmeksizin harekete geçmesi gereklidir diyor, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Dindar.

Buyurun Sayın Polat.

MAHİR POLAT (İzmir) - Sayın Başkanım, EXIMBANK'ın Sayın Genel Müdürü ve çok kıymetli yöneticileri, milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

EXIMBANK, ben sektörün içinden gelen biri olarak söyleyeyim, ihracatçılar, dış ticaretçiler için çok önemli kuruluşlardan bir tanesi; finansman noktasında sıkıntıya girdiklerinde son ve ilk sarılacakları noktalardan bir tanesi. Tabii, yeterli mi? Değil.

Şimdi, Hazine kaynaklarının aktarıldığını, desteklerin yapıldığını söylemişti Sayın Genel Müdür. Bu destekler ya da erişilen fonlar çok yeterli değil. Neye göre yeterli değil? Bugün için belki baktığımızda Türkiye'yi karşılıyor ama Türkiye'nin, Sayın Cumhurbaşkanının önümüze koyduğu bir hedef vardı ülkenin gelişebilmesi için, 2023 vizyon hedeflerinde 500 milyar dolarlık

ihracat hedefi vardı. Bu ihracat hedefini Türkiye gerçekleştirmiş olsa zaten bugün ülkenin hiçbir sorununu konuşmuyor olacaktık ve bugün onun yarısını biraz geçmiş olduğumuz bir ihracat hedefi var.

Baştan sonra ihracatı konuşurken aslında finansman ve teşvik modellerini de konuşmamız gerekiyor çünkü bizim ihracatımızda eleştirdiğimiz noktalardan bir tanesi Türkiye'nin son beş yılda kilogram dolar bazında ihracat rakamı 1,23 ile 1,45 dolar arası maksimumda gezen bir ihracatımız var. Bu da gelişmiş dünyanın ileri ülkeleriyle kıyasladığımızda oldukça geride bir rakam ihracat verisi açısından; bunu 3 dolara falan çıkarttığımız zaman Türkiye o hedefleri yakalayabilir. Bugün sadece ham madde ve emek ihracatına sıkışmış bir ihracatımız var. Bunu geliştirebilmek için KOBİ'lerin ciddi anlamda desteklenmesi gerekiyor, nitelikli ihracat yapabilmemiz gerekiyor. Yani bu kadar kilogram ihracat yaptığımızda, bunun yıllık 500 milyar dolara denk gelebilmesi için içine teknolojiyi ve bilimi katacağımız bir ihracat modeline geçmek zorundayız. Bunu da başarabilmek için KOBİ'leri harekete geçirmek, KOBİ'lerin bilimi, teknolojiyi kullanmasını sağlamak gerekiyor, alternatif ürün gamını geliştirmesi gerekiyor Türkiye'nin fakat bu anlayıştan ihracat yönetimimiz geride.

En azından bir öneri olarak burada EXIMBANK bir modelleme olarak geçirebilir kendisi için. Bir patent, yeni patent hakkı alıp ve ihracata başlayanlar için ekstra özendirici finansman kaynakları yaratılabilir ya da AR-GE departmanı oluşturup buradan yeni ürün yetiştiren, geliştiren şirketler için, katma değerli ürünler geliştiren şirketler için ilave bir destek paketi açıklanabilir. Bunlarla da Türkiye'nin ihracatının yukarıya doğru çıkacağını düşünüyorum ben.

Tabii, yeterli değil destekler; bu kapsamda birkaç tane soru sormak istiyorum. 2020 yılında Stratejik Dönüşüm Programı'nı başlattı EXIMBANK, bunu 2022 yılında da devam ettirdi. Bunu niye söylüyorum? Bu program doğrultusunda EXIMBANK ihracatçıların önündeki engelleri tespit etmek, ihtiyaçlarına yönelik ürün ve hizmet gamını genişletmek, ihracatçıların EXIMBANK'tan daha iyi faydalanmalarını sağlamak ve KOBİ'lere öncelik vermek gibi pek çok destek sağlamayı amaçlamaktadır. Yani bu KOBİ olayı aslında çok çok önemli bir olay. KOBİ'ler büyük şirketlerle rekabet etmekte çok ciddi sıkıntı yaşıyorlar; hem ulusal pazarda hem uluslararası pazarda çok sıkıntı yaşıyor çünkü büyük şirketler bütün teknolojik altyapılarını geliştirmiş, KOBİ'ler geliştirememiş, dolayısıyla rekabet etmekte bu anlamda sıkıntıları var. Buna öncelik verilmesi gerektiğini söylemişim, tekrar edeyim:

Bu bağlamda, bu program kapsamında KOBİ'lere hangi destekler sunulmuştur? Bu program kapsamında ihracat kredisi desteğinden faydalanan KOBİ'lerin sayılarında ve kullandıkları kredi tutarlarında nasıl bir artış meydana gelmiştir? Dahası, yine bu kapsamda, 2021 yılında İhracatı Geliştirme AŞ (İGE) kurulmuş ve şirket 1 Mart 2022'de faaliyete başlamıştır. Yılları da ayrı ayrı belirtilmek üzere 2022, 2023 ve 2024 yılında İGE kefaletinden kaç adet KOBİ faydalanmıştır? İGE kefaletiyle toplamda ne kadarlık bir kredi kullanılmıştır? KOBİ'lerin kullandığı kredilerin toplam krediler içerisindeki payı yüzde kaçtır?

Bir de bu ihracat sigortası çok çok önemli bir konu. Bizim ihracatçılarımızın, maalesef KOBİ'lerimizin büyük kısmı da bunları bilmiyor. Bununla ilgili İhracatçıları Birliğiyle ya da ticaret odalarıyla birlikte bilgilendirici bir çalışma yapılırsa, eğitim çalışmaları yapılırsa bunun özellikle yeni gelişmekte olan illerimiz açısından çok önemli bir katkı sağlayacağını düşünüyorum.

Çalışmalarınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Polat, teknik değerlendirmeleriniz için ve bundan sonraki toplantılarda da bu teknik değerlendirmelerinizin devam etmesi dileğiyle teşekkür ediyorum.

MAHİR POLAT (İzmir) - Mevlüt ağabeye gösterdiğiniz müsamahayı bana da gösterirseniz yapacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Bu, Komisyonumuzun çalışmalarına, tekniğine çok uygun bir teknik değerlendirme oldu.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Sümer.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Adana'yla ilgili bir talep varsa o da teknik sayılır.

ORHAN SÜMER (Adana) - Tamam ağabey.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Sümer.

ORHAN SÜMER (Adana) - Başkanım, teşekkür ederim.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli kurum temsilcileri, Sayıştay yetkililerimiz, değerli bürokratlarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Değerli Genel Müdürüm, birkaç sorum olacak.

Banka 2020 yılında başlattığı Yeniden Yapılanma ve Stratejik Dönüşüm Projesi'ni hâlâ tamamlayamamış. Bu proje ihracatçıların desteklenmesi ve ulusal rekabet gücünün artırılması için kritik öneme sahiptir. Bu durum, özellikle küresel ekonomik belirsizliklerin arttığı bir dönemde ihracatçıların ihtiyaçlarına zamanında yanıt verilmesi riskini nasıl etkilemektedir?

Ayrıca, banka tasfiye olunacak alacaklar hesabında izlenen 71 firmaya ait 107,9 milyon TL tutarındaki kredilerin tahsilatında sorunlar yaşamaktadır. Bu konudaki çalışmanız nelerdir? Bu alacakların bir kısmı 2001 yılından bu yana takipte olmasına rağmen etkin bir tahsilat mekanizması geliştirilmemiştir. Bununla ilgili kurumunuzun yaptığı herhangi bir çalışma var mıdır?

Ayrıca, Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri ve Politik Risk Sigortası Programı'na işlerlik kazandırılmamış olması bu alandaki potansiyel risklerin yönetimi ve ihracatın desteklenmesi açısından ne gibi fırsatların kaçırılmasına neden olmaktadır? Bu konularla ilgili -yazılı da verebilirsiniz- bilgi verirseniz sevinirim.

Teşekkür ederim.

Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Sümer.

Sayın Aksal, buyurun.

FATMA AKSAL (Edirne) - Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli Komisyon üyelerimiz, EXIMBANK'ın Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Müdürü ve yöneticileri; ben de hoş geldiniz diyorum.

Tabii, üretim, yatırım, istihdam ve ihracat odaklı kalkınma programımızda EXIMBANK'a çok önemli görevler düşüyor, EXIMBANK'ın desteğine çok önemli görevler düşüyor. Trump'ın Amerika'da seçilmesiyle birlikte yeni bir dünya düzeni kuruluyor; bir yandan ihracat zorlaşıyor ama öbür yandan Türkiye için baktığımızda çok büyük fırsatlar var. Bu anlamda, tabii, EXIMBANK'a da çok önemli görevler düşüyor.

Ben yeşil kalkınma, yeşil dönüşüm yolculuğu ve kadın istihdamıyla ilgili destekleriniz var, o konuda soru sormak istiyorum. Sayın Genel Müdürüm, bunları yazılı olarak vermenizi rica ediyorum. Tabii ki ülkemizin de taraf olduğu Paris İklim Anlaşması gereği yeşil dönüşüm çalışmaları var, özellikle küçük ihracatçılarımız bu konuda biraz tedirginler. Siz ne gibi destekler veriyorsunuz? Hem yeşil dönüşüm konusunda hem de kadın istihdamının desteklenmesi konusunda verdiğiniz desteklere ilişkin Komisyonumuza yazılı olarak bilgi vermenizi rica ediyorum.

Ben Edirne Milletvekiliyim. Tabii, yeşil OSB'ler de günümüzde önem kazanıyor. Ben buradan EXIMBANK yöneticilerine de duyurayım: Biz Edirne'de 3 tane yeşil OSB'nin altyapı çalışmalarına başladık. İpsala ve Keşan ilçemizde yatırımcılarımız da geldi, Uzunköprü ilçemizde de yeşil bir OSB kuruyoruz.

Ben hepimize çok teşekkür ediyorum, toplantının da hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Aksal.

Buyurun Sayın Özhan.

HÜSEYİN ÖZHAN (Adıyaman) - Kıymetli misafirlerimiz, EXIMBANK'ın Değerli Yönetim Kurulu, Genel Müdürü; sizleri tekrar Meclisimizde misafir etmekten keyif aldık, hoş geldiniz.

Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde ihracatın ülke ekonomisine çok büyük katkısı olduğu hepimizce malumdur biliyorsunuz, cari açığın azaltılması açısından, istihdamın artırılması, özellikle ekonomik anlamda gelişmişlik düzeyinin artırılması anlamında ve yurt dışı piyasalarda, pazarlarda rekabet gücünün artırılması anlamında ihracat ülkemiz için çok önemli bir unsurdur. Bu anlamda, önemli bir misyon yüklenen EXIMBANK'ın ülkemizin toplam ihracatının yaklaşık yüzde 20'sini karşıladığını ve finanse ettiğini görüyorum. Bu açıdan, EXIMBANK'a bu süreçte yaptıkları destek için hakikaten teşekkür ediyorum.

Bunun yanı sıra ihracatta kredi olayı var; aslında bu, öyle çok basit bir şey değil. İhracatçıların özellikle yaptıkları işlemler dolayısıyla birçok pazarda ki bu pazarları ben merak ediyorum, en çok hangi pazarlarda bu sigortaya başvuruyorlar, bununla ilgili bilgi alabilirsem sevinirim. Tahsilatların garanti edilmesi açısından bu ihracatçılara bayağı bir garantörlük sağlıyor. Bunun üzerinde de çalışmaları bence herhâlde ihracata verdikleri desteklerin de üzerinde. Bu konuda da kendilerini tebrik ediyorum. Bunun dolaylı olarak ihracata katkısı hakikaten çok önemli.

Ayrıca, şüphesiz ki TÜRK EXIMBANK'ın ihracat finansmanı ve sigortalaması konusunda katkısıyla dış ticaretimize doğrudan etkisinin bulunduğu zaten şüphe götürmez bir gerçek. Önümüzdeki dönemlerde de Sayın Genel Müdürümüzün de konuşmalarında değindiği gibi -Fatma Hanım da değindi- yeşil ihracat kredileri gibi alanlarda da aktif olarak daha üst düzeyde bir rol üstlenmesini bekliyorum.

Sizlerin gerçekten ülkemiz ekonomisine katkıları şüphesiz çok üst düzey. Bu çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Hepinize tekrar hoş geldiniz diyorum, selamlıyorum.

Saygılar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Özhan.

Böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi sözü Sayın Genel Müdürümüze vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum:

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak yanıt verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi "web" sayfasında yayımlanmasından itibaren on beş gün içerisinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi sözü size veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY - Teşekkür ederim Başkanım.

Atlamamak adına, bütün cevapları verebilmek adına aslında bütün bu sorulara yazılı olarak da cevap vermek istiyoruz hepsine birden ama birkaç hususa ben de bu sorularla ilgili değinmek istiyorum.

Özellikle kur riskine yönelik olarak işte "Kurun artmasında EXIMBANK 24 milyar TL zarara maruz kalıyor." ifadesi teknik anlamda şöyle doğru değil: Biz banka olarak zaten BDDK'nin denetimine tabiyiz, mevzuata tabiyiz. Orada bankayı açık pozisyona sokma durumu söz konusu değil. Ondan sonra, bütün yabancı para cinsinden aldığımız fonlamaların karşılığında aynı miktarda yabancı para cinsinden aktif oluşturuyoruz. Dolayısıyla pozisyonumuz dengede, herhangi bir kur riskine maruz kalınan bir durum söz konusu değil. Dolayısıyla da kurdaki herhangi bir gelişmeye karşılık, bu sadece...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - BDDK'nin bir risk gözetim şeyi var.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY - Tabii, tabii yani burada bir mevzuat düzenlemesi var zaten, biz onu tabiyiz, ona uymak durumundayız.

Onun dışında da tabii, BDDK'nin düzenlemesi pozisyonla ilgili bir oynama alanı veriyor ama biz banka olarak da "hedge" etmediğimiz herhangi bir kur riskini bilançomuza taşımıyoruz; bu, zaten sizin sorunuza da aslında bir anlamda cevap oluyor. Bu aynı zamanda sadece TL, YP arasındaki dalgalanma değil parite kaynaklı dolar, euro cinsindeki dalgalanmalara karşı da kendimizi "hedge" ediyoruz yani yapmış olduğumuz "swap"ların bir tanesi "-cross currency" diyorlar- çapraz kur "swap"ı, diğeri faiz "swap"ı değişkenden "fix"e geçiş anlamında. Bu ürünlerle zaten vade uyumsuzluğunu da "hedge" ediyoruz yani kur riskinin yanında vade uyumsuzluğunu da türev enstrümanlarla "hedge" ediyoruz ama...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Likidite riskini...

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY - Evet.

Aslında borçlanma yabancı paraysa aktifler de yabancı para olduğu için ortada doğal olarak kurlardaki gelişmelere karşılık oluşan bir risk durumu söz konusu değil.

KOBİ'lerin toplam ihracat kredileri içerisindeki almış olduğu pay soruldu. Orada bankacılık sektörü ortalamalarının bir tık yukarısındayız, En son gerçekleşmede yüzde 29'a çıktı; KOBİ'ler toplam EXIMBANK'ın vermiş olduğu nakdi kredilerin yüzde 29'unu kullanıyorlar. Bankacılık sektörü ortalamaları da 26-27 arasında değişiyor. Tabii, burada İGE gerçekten önemli bir rolü icra etti; özellikle KOBİ'lerde biliyorsunuz, en büyük sorun teminat sorunuydu. İhracatı Geliştirme AŞ'nin vermiş olduğu kefaletini ağırlıklı olarak KOBİ'lerde kullanıyoruz. Şu ana kadar, İhracatı Geliştirme AŞ iki yıldır faaliyette, vermiş olduğu kefaletini çoğu EXIMBANK tarafından kullanıldı. Bu anlamda, iki yıllık faaliyeti boyunca -güncel rakamı söylüyorum- İGE kefaletiyle 70 milyar TL'lik bir kredi kullandırdık ve bunun yüzde 70'i de KOBİ firmalarına kullandırıldı. 5 bine yakın firma İGE kefaletinden faydalandı. "2021 ve 2022'de EXIMBANK niye hedeflediği desteklerin gerisinde kaldı?" sorusunun aslında cevabı, daha önce sunumda da söylemiştim, bizim 3 tane fonlama kaynağımız var; kendi bankamızın öz kaynağı, yurt dışı sermaye piyasalarından bulmuş olduğumuz kaynaklar, yabancı para kaynakları, diğeri de reeskont kredileri için Merkez Bankasından almış olduğumuz kaynakları kredi olarak kullanıyoruz. Bu iki dönemde de iç piyasadaki gelişmeler doğrultusunda Merkez Bankası, reeskont kredisi uygulama esaslarında yapısal değişiklikler yaptı ve zaman zaman da piyasaya çıkan para arzını yönetmek adına reeskont kredileri durdurulduğu bir dönem oldu. Tabii, direkt olarak o bizim bu kredi hacmimizi olumsuz anlamda etkiledi; temel neden burası, yani Merkez Bankasından kaynaklanan. Yoksa, banka kendi kaynağından kullandığı kredilerde 2021 yılında bütçede öngördüğünün yüzde 12 fazlasını gerçekleştirdi, sigorta tarafında da yüzde 5 fazlasını gerçekleştirmişti.

Sigortayla ilgili "Alacak sigortası hangi ülkeleri kapsıyor?" diye bir soru vardı. 167 tane ülkede alacak sigortası yapabiliyor durumundayız. Politik nedenlerle kapsam içine alamadığımız ülkeler var. 167 ülkede yaklaşık 70 bin tane alıcıya yapılan sevkiyatı alacak sigortası kapsamında güvence altına alıyoruz.

Özetle, ben temel noktalarda böyle bilgileri, cevapları vereyim ama yazılı olarak bütün hepsine cevap vereceğim.

**BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ** - Yazılı olarak verebilirsiniz.

Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2021 yılı sonuç bölümü okutuyorum:

**SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ** - Sonuç:

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin 14/3/2022 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2021 yılı bilançosu ve 3 milyar 106 milyon 517 bin Türk lirası dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

**BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ** - 2021 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi, 2022 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

**SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ** - Sonuç:

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin 21/7/2023 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2022 yılı bilançosu ve 6 milyar 232 milyon 480 bin Türk lirası dönem net kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

**BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ** - 2022 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Evet, toplantımıza katılan 2 Bakan Yardımcımız var yönetim kurulu üyesi olarak, Yönetim Kurulu Başkanı ve Başkan Vekili olarak ben ayrı ayrı söz vermek istiyorum.

Sayın Bakan Yardımcımız Osman Bey, sizden başlamak üzere buyurun

**HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN ÇELİK** - Sayın Başkanım, Sayın KİT Komisyonunun değerli üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Genel Müdürümüzün sunumunda da ifade ettiği gibi, EXIMBANK olarak biz ihracatçılarımızın her zaman yanındayız. Mümkün mertebe hem öz kaynak olarak hem de yurt dışı uluslararası piyasalardan elde edilen kaynaklar ve Merkez Bankamızın imkânları doğrultusunda ihracatçılarımızı desteklemeye devam ediyoruz ve edeceğiz. Bunun yanında, Sayın Genel Müdürümüzün de ifade ettiği gibi, diğer bir enstrümanımız sigorta tarafı; bu da Sayın Komisyon üyelerimizin de özellikle vurguladığı gibi, ihracatçılarımız için önemli bir enstrüman; alacaklarının garanti altında olması ihracatçılarımızın iş yerlerine, işlerine daha çok odaklanmasını imkânını veriyor. Dolayısıyla EXIMBANK üzerinden yapılan sigorta işlemleriyle de alacak endişesi, tahsilat endişesi duymadan yeni pazarlar ve üretimi artırma imkânı buluyorlar.

Bu çerçevede çalışmalarımızı devam ettireceğimizi ifade ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

**BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ** - Teşekkür ediyorum.

Sayın Açar, buyurun

**TİCARET BAKAN YARDIMCISI ÖZGÜR VOLKAN AĞAR** - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; ben de şahsım ve EXIMBANK adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben aynı zamanda Ticaret Bakan Yardımcısı olarak ihracattan sorumlu Bakan Yardımcısıyım. EXIMBANK'ın yönetiminde de bu vesileyle yer alıyorum. Dolayısıyla, Bakanlığımızın stratejileriyle, politikalarıyla uyumlu bir şekilde ihracatçımızı nasıl finanse edebiliriz noktasında, yine özel sektör temsilcileri olarak TİM Başkanımız ve DEİK Başkanımızla beraber ihracatçılarımızın güncel ihtiyaçları, dünyada ortaya çıkan yeni trendler, gelişmeler çerçevesinde EXIMBANK'ımızın araçlarını da bu şekilde çeşitlendirmeye ve güçlendirmeye her daim gayret ediyoruz.

Bu çerçevede, uzak ülkeler stratejisiyle yeni pazar çeşitlendirmesi, ürün çeşitlendirmesi; yine Sayın Polat'ın ifade ettiği katma değerli ve yüksek teknoloji ürünleri nasıl destekleyebiliriz, finansmanı nasıl sağlayabiliriz... Zaten ihracatımızın çok büyük bir bölümü Türkiye'deki sanayi yapısı itibarıyla KOBİ'ler tarafından gerçekleştiriliyor, daha doğrusu KOBİ firmaları yer alıyor portföyde, ihracatçı portföyünde çoğunluk olarak. Dolayısıyla bu firmalarımızı da dediğim anlamda, gerek pazar gerek ürün gerek teknolojik ürün yapısı anlamında, alıcı kredileri anlamında destekleyecek yeni enstrümanları sürekli olarak tartışıyor, geliştiriyor ve ihracatçılarımızın hizmetine sunuyoruz.

Bu anlamda benim de diyeceklerim bundan ibaret.

Sayın Başkanım, Komisyon üyelerini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum. Ben de çalışmalarınızda başarılar diliyorum, kolaylıklar diliyorum. Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI OSMAN ÇELİK - Biz teşekkür ediyoruz Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Ara vermeden diğer kuruma geçiyoruz.

2.- Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim.

Sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP - Sayın Başkan, KİT Komisyonunun sayın üyeleri, değerli kamu temsilcileri; Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlarken 2024 yılı küresel piyasaları etkileyen gelişmeleri, Türk bankacılık sektörünün durumunu özet olarak değerlendirmek, akabinde bankamız faaliyetlerini sizinle paylaşmak isterim. Geçtiğimiz yıl, yüksek enflasyonla mücadele amacıyla uygulanan sıkı para politikalarının küresel ekonomik büyümeyi baskıladığı bir yıl olarak başlamıştır. Yılın ikinci yarısından itibaren birçok ülkede enflasyon baskılarının azalmasıyla birlikte merkez bankaları faiz indirimi döngüsüne başlamışlardır. Yıl genelinde özellikle gelişmekte olan ülkelerde ekonomik aktivitenin gücü korunurken gelişmiş ülkelerde ekonomilerde sınırlı büyüme ve temkinli iyimserlik hâkim olmuştur. Diğer yandan pek çok ülkede seçim kaynaklı politik belirsizlikler, jeopolitik gelişmeler, tedarik zinciri kırılganlıkları risk unsurları olarak öne çıkmıştır. Bu görünüm altında dünya ekonomisinin yıllık bazda yüzde 3,2 büyüdüğü öngörülmektedir. 2025 yılının ilk çeyreğinde ise dünya ekonomisi özellikle ABD'nin uyguladığı yüksek gümrük tarifeleri ve buna karşılık gelen ticaret savaşları nedeniyle zorlu bir dönem geçirdi. Bu gelişmeler küresel büyüme beklentisinin düşmesine, yatırımcı güveninin sarsılmasına, enflasyonist baskıların artmasına yol açtı. Ülkemiz, 2024 yılı, yıllık bazda yüzde 3,2 büyüyerek güçlü büyüme performansını korumuştur. Enflasyonla mücadele kapsamında uygulanan politikalar sayesinde yıllık enflasyon önemli düzeyde gerilemiştir. 2025 yılının ilk çeyreğinde ise Türkiye ekonomisi dengeleme sürecini sürdürmüş, ılımlı büyüme performansını korumuştur. Yıllık enflasyon mart ayı itibarıyla yüzde 38,1 seviyesine gerilemiştir. Bankacılık sektörü 2024 yılında yaşanan zorlu koşullara rağmen hizmet kalitesinin artırılmasına, dijitalleşmeye, teknoloji kullanımına ağırlık vererek kredilerini büyüttü. 2024 yılı sonunda Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü 32,7 trilyon TL'ye ulaşırken aktif kalemleri içindeki en büyük payı oluşturan krediler 17 trilyon seviyesinde kalmıştır; öz kaynakları ise 3 trilyon seviyesine ulaşmıştır. Kârlılık tarafında ise öz kaynakları 3,1; net kârı ise yaklaşık 216,1 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Finans sektöründe sıkı para politikası ve destekleyici makroihtiyati tedbirler sayesinde ülke risk primindeki düşüş dış finansmana erişimi kolaylaştırarak sektördeki genel görünümü desteklemiştir.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası olarak elli yıldır ekonomimizi güçlendirmek, yatırımları teşvik etmek ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkı sağlamak amacıyla çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bu süreçte bir finansal kuruluş olmanın ötesine geçerek ülkemizin kalkınma vizyonuna yön veren stratejik bir aktör olarak yer aldık. Yarım asırlık köklü geçmişimizle kalıcılığın, güvenin simgesi hâline gelmenin gururunu yaşıyoruz. Ülkemize değer katan projelere destek olma kararlılığını sürdürüyoruz. Dönüşüm yolculuğunda önemli adım atmış olan kurumumuzun kalkınma bankacılığında üstlenmiş öncü rolünü yatırım bankacılığı faaliyetleri Türkiye Kalkınma Fonuyla güçlendirmeye devam ettik. Deneyimli ekibimiz ve uzmanlığımızla birlikte başarı yolculuğuna devam etmek, ülkemizin sürdürülebilir kalkınmasına destek sağlamak için aralıksız çalıştık, çalışmaya da var gücümüzle devam edeceğiz.

Sizleri bankamızdaki son gelişmelerle ilgili bilgilendirmek isterim. Elli yıldır ülkemizin sürdürülebilir kalkınması için önem arz eden her alanda aktif rol alan bankamız aktifleri 2025 yılı Mart ayı itibarıyla 160 milyar TL'ye, toplam aktifimizin yüzde 64'ünü oluşturan kredilerimizin tutarı ise 102,4 milyar TL'ye ulaştı. Net kârımız geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 70 arttı, 1,8 milyar TL seviyesinde gerçekleşti üç aylık kârımız. 2025 yılı Mart ayı itibarıyla öz kaynak kârlılığımız yüzde 37, aktif kalitemizin önemli bir göstergesi olan brüt takipteki kredilerin toplam kredilere oranı ise yüzde 0,70 seviyesine, yüzde 1'in altında gerçekleşmiştir.

Kalkınma bankaları kaynaklarını ağırlıklı olarak uluslararası kalkınma finansmanı kuruluşlarından temin etmektedir. Kalkınma bankalarının cari açığı azaltmak, ihracatı artırmak, üretim kapasitesini yükseltmek, yeni istihdam yaratmak, özette sürdürülebilir kalkınmaya destek olmak gibi büyük misyonları vardır. Bizler de sorumluluk ve bilinçle temin ettiğimiz kaynaklarla yatırımcılara orta, uzun vadeli krediler şeklinde finansman desteği sağlıyoruz.

Hâlihazırda temin ettiğimiz kaynakların yüzde 61'ini yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği temalı kaynaklardan oluşturuyoruz. Temin ettiğimiz kaynaklarla istihdam yaratma, dışa bağımlılığı ve cari açığı azaltma, sürdürülebilir kalkınmada öncelikli sektörleri destekleme, iklim finansmanı, gıda güvenliği, KOBİ finansmanı, afet sonrası yeniden yapılandırma ve teknolojik girişimlerin desteklenmesi sayılabilir.

Sayın Başkan ve KİT Komisyonunun değerli üyeleri; geçtiğimiz yılda, ülkemize katma değer sağlayan yatırımları destekleme misyonumuzla uzun yıllardan beri ilişkide olduğumuz kalkınma kuruluşlarından finansman temin ettik. Birincisi, Dünya Bankası ile Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı garantisi altında 200 milyon dolar, 200 milyon avro tutarında kredi anlaşması imzaladık. OPEC Uluslararası Kalkınma Fonundan 50 milyon dolar, Dünya Bankasının IBRD'yle 300 milyon dolar ve 15 milyon dolar hibe olmak üzere kredi anlaşması imzaladık. Ayrıca, İslam Kalkınma Bankasının alt kuruluşu olan İslami Ticaret

Finansman Kurumuyla da 100 milyon dolarlık kredi anlaşması imzalandı. 31 Mart 2025 tarihinde ise Dünya Bankası icra direktörleri tarafından onaylanan 500 milyon dolarlık bir kaynağımız var, bu kaynakla da özellikle deprem bölgesinde ve komşu 7 ilimizde faaliyet gösteren işletmelere istihdamın korunması ve ilave istihdam yaratılması için kaynak kullanılabileceğiz, burada KOBİ'leri de önceliğimize almış olacağız. Uzun yıllardan beri ilişkide olduğumuz uluslararası finansman kuruluşlarıyla beraber ilişkilerimizi güçlendirerek, kaynaklarımızı çeşitlendirerek bugüne kadar temin edilen finansman kaynağının yaklaşık yüzde 56'sını son yedi yılda gerçekleştirdik.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; kaynaklarımızı ağırlıklı olarak uluslararası kalkınma finansmanı kuruluşlarından temin etmemiz nedeniyle mart ayı itibarıyla kredi portföyümüzün yaklaşık yüzde 78'i yabancı para cinsinden kredilerden oluşmaktadır. Sektörel anlamda ise kredi portföyünde enerji ve enerji verimliliği sektörü yüzde 46'yla 1'inci, imalat sanayisi ise yüzde 37'yle 2'nci sırada yer almaktadır. Dolayısıyla burada herhangi bir şekilde kur riski taşımamaktayız. Kaynak çeşitliliğini sağlayarak Türk lirası cinsinden finansman imkânı sunmak amacıyla 2020 yılından bu yana Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından yatırım taahhütlü avans kredisini de yatırımcılarımızla buluşturduk. Bu söz konusu kredi çerçevesinde sunduğumuz Türk lirası kaynakla uzun vadeli finansman desteği sağladık, dış bağımlılığın ve cari açığın azaltılmasını, ihracatın artırılmasını sağlamış olduk. Öte yandan, toptan bankacılıkla da ticari bankalar, finansal kiralamalar ve factoring şirketler ile diğer finansal kurumlar üzerinden mikro ve büyük ölçekli firmaların tematik yatırımlarına kaynak sağlamaktayız.

Sayın Başkan ve KİT Komisyonunun değerli üyeleri; Paris İklim Anlaşması, ülkemizin de sıfır emisyon hedefleri ve Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde sürdürülebilir kalkınma hedeflerini temel misyonumuz çerçevesinde büyüyen gücümüzle destekliyoruz. Artırdığımız kredi hacmimizi de yerli ve iklim dostu projelerin yanında yer alarak yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği projelerini desteklemeye devam ediyoruz. Enerjide dışa bağımlılığın azaltılması için toplam kurulu gücü yaklaşık 4.200 megavatlık 300'e yakın projeyi finanse ettik, Türkiye'nin yenilenebilir enerji kapasitenin yaklaşık 6'sına tekabül etmektedir. Mevcut durumda 1.200 kurulu güce sahip 47 tane güneş enerji santrali, 1.147 kurulu güce sahip 17 tane rüzgâr santralinin finansmanını gerçekleştirmiş bulunuyoruz.

Sayın Başkanım, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; kalkınma bankacılığının yanı sıra yatırım bankacılığı faaliyetlerimizle de önemli başarılarla imza attık. Kalkınmada önceliklendirilen sektörler başta olmak üzere halka arzlar, tahvil, bono, sukuk ihraçlarında, şirket birleşme ve devralmalarında ve finansal ve stratejik danışmanlık hizmetlerin verebilmesini sağlamış olduk. Bu kapsamda, 2024 yılında OBA Makarnanın 3,8 milyar TL'lik halka arzına aracılık ettik. Ayrıca, Tarfin, Biotrend, Tarım Kredi, CarrefourSA, Altınmarka, Tiryaki Agronun da bono ihraçlarını gerçekleştirmiş bulunuyoruz. Birleşme, satın alma danışmanlığı kapsamında ise Özelleştirme İdaresine Elektrik Üretim AŞ'nin belirli enerji santralinin satışında danışmanlık yaptık. Ayrıca, Traçim Çimentonun AC Çimento tarafından satın alınmasına da danışmanlık yapmış bulunuyoruz. Yılın ilk çeyreğinde ise Kalyon Güneş Teknolojilerin 3,2 milyar TL'lik yurt içi halka arzını başarıyla tamamlamasında aracılık ettik. Türkiye Denizcilik İşletmelerine ait olan Kalamış Yat Limanı'nın ihalesi tamamlanmış olup orada da Özelleştirme İdaresine danışmanlık yaptık.

Yatırım bankacılığı alanında bugüne kadar olduğu gibi bundan sonrasında da sermaye piyasası ürünlerinin ülkemizde yaygın kullanımını sağlamak, sermaye piyasalarını derinleştirmek, yatırımcı bazını geliştirmek ve çeşitlendirmek ve yatırımcılarımızı finansmana erişim konusunda desteklemek birinci önceliğimiz olacaktır.

Sayın Başkanım ve KİT Komisyonunun değerli üyeleri; 5'inci yılını dolduran Türkiye Kalkınma Fonundan da bahsetmek isterim. 2020 yılında Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ana yatırımcısı olduğu Türkiye Kalkınma Fonu çatısı altında Teknoloji İnovasyon Fonu, Bölgesel Kalkınma Fonu ve Türkiye Sermaye Fonunun kuruluşunu gerçekleştirdik. 2023 yılında ise yine TÜBİTAK'la birlikte önemli bir iş birliğine giderek TÜBİTAK BIGG Fonunu kurduk. 2024 yılında ise Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığıyla beraber bankamız ortak 50 milyon dolarlık bir üst fon kurdu. 2020 yılı sonunda kuruluşunu gerçekleştirdiğimiz, bankamızın yüzde 100 iştiraki olan Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Şirketiyle de SPK mevzuatına göre yatırım yapmayı tercih eden yatırımcılara da bu kaynağı sağlamış olduk.

Söz konusu 9 fonla toplamda 5,3 milyar TL'nin üzerine çıkmış olduk. Alt fonlarımız sayesinde 2024 yılında 5'inci yılını kutlayan Türkiye Kalkınma Fonu, 180 yatırımcının, yaklaşık 140 milyon dolar yöneten, ekosistemi hem doğrudan hem dolaylı şekilde kapsayıcı bir yapı hâlini almıştır. Şimdiye kadar 29 yatırıma 20,4 milyon dolar para yatırdık, 7 fona da 23,4 milyon dolar kaynak sağlamış olduk. Genel olarak bakıldığında ise, ekosisteme aktardığımız kaynak 53,4 milyar dolar seviyesine gelmiştir TÜBİTAK'la birlikte. Kamu ve özel sektör kaynaklarının teknoloji ve inovasyon odaklı bir kalkınma modeli çerçevesinde çarpan etkisi yaratacak sermaye yatırımlarına dönüştürülmesi, büyüme ve kalkınma odaklı yüksek potansiyeli olan girişimlerin, orta ölçekli şirketlerin desteklenmesi için doğrudan ve dolaylı yatırımlar yaparak girişim ekosisteminde etkin bir oyuncu olmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkanım, misyonumuz gereği, yarım asırlık geçmişinde sürdürülebilir kalkınmanın finansmanında büyük bir sorumluluk yerine getirmiş olup ülkemizin kaynaklarının en verimli şekilde kullanılmasını birincil öncelik olarak görmekteyiz. Kalkınma ve Yatırım Bankası olarak tüm faaliyetlerimizde sorumlu bankacılık anlayışıyla hareket ediyoruz. İklim değişikliğinin çevresel, sosyal ve ekonomik etkileriyle mücadele etmeyi temel misyonlarımızdan biri olarak görüyoruz. İklim değişikliği ve sürdürülebilir kalkınma için üstlendiğimiz öncü rol ve sorumlu bankacılık anlayışımız kapsamında birçok ilkleri gerçekleştirmiş olduk. Yatırımların finansal getirisinin yanında toplumsal refahın artması konusunda da yarar sağlamanın günümüz koşullarında sürdürülebilir kalkınma yolunda en büyük gerekliliklerden biri olarak değerlendiriyor, finansal kaynakların aynı zamanda çevresel, sosyal değer yaratma amacıyla da kullanılmasına imkân tanıyan etki yatırımlarını çok kıymetli buluyoruz. Bu kapsamda, etki yatırımı modelinin geliştirilmesi için Etki Yatırım Danışma Kurulunun kurucu üyesi, etki prensibini imzalayan Türkiye'deki ilk kuruluş olduk.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; sizlere özetle bahsetmeye çalıştığımız, ülkemiz adına hayata geçirdiğimiz değerli çalışmaların karşılığı olarak ulusal ve uluslararası alanda birçok ödüllere layık görüldük. Özellikle dönüşüm sürecinde bu başarılı faaliyetlerle bunları taçlandırdık.

Sayın Başkanım, Bankamızın 2021 ve 2022 yıllarına ait KİT Üst Komisyon toplantısını takiben bağlı ortaklıklarımızdan tasfiye hâlinde olan Kalkınma ve Yatırım Menkul Değerler AŞ, iflas nedeniyle tasfiye hâlinde olan Arıcak Turizm AŞ, Kalkınma ve Yatırım Varlık Kiralama AŞ ve Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ ve Türkiye Kalkınma Fonu KİT Üst Komisyon toplantıları gerçekleştirilecektir. Bankamız, kalkınma ve yenilikçi projeleri destekleme vizyonunu her geçen gün daha ileriye taşımaktadır.

Bu kapsamda, yarım asırlık bilgi birikimimiz ve deneyimimizden aldığımız güçle önümüzdeki dönemlerde de ülkemizin sürdürülebilir kalkınması için yarattığımız katma değeri artırarak Türkiye'nin ihtiyacı olan her alanda kalkınma hamlelerini destekleyerek Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınmasına katkı sağlamaya devam edeceğiz. Hız kesmeden devam eden Kalkınma ve Yatırım Bankası çalışmalarımızın ülkemize kalıcı değerler yaratmasını temenni ediyor, değerli destekleriniz için teşekkür ediyorum.

Şahsım ve Yönetim Kurulum ve tüm çalışma arkadaşlarım adına saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2021 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1, 2022 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1 öneri bulunmaktadır.

2021 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, yanıt için buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP - Diğer bulgu ve öneriler yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz bir öneri var mı?

Evet, Sayın Karakaya, buyurun.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Kurumumuzun çok değerli temsilcileri, öncelikle hoş geldiniz.

Tabii, bugün, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası, geçmişi itibarıyla baktığımızda, hakikaten ülkede çok ciddi görevleri yerine getirmiş. Bizim öğrenciliğimizde DESİYAB olarak faaliyette bulunuyordu. Bizim gibi işletme, iktisat okuyan öğrencilerin aşağı yukarı tamamına yakınının -kamuda çalışmak isteyenlerin- arzu ettikleri kurumların başındaydı DESİYAB, çok iyi bir okuldu. Türkiye'de özellikle bu konularda mali uzmanlık, mali analist anlamında ciddi bir kapasite oluşturdu; bunun daha sonra bu ülkeye de ekonomik anlamda, mali sistemimiz anlamında çok ciddi katkıları oldu yani bu, hem kayıtlara geçilsin hem hatırlansın diye... Belki kamuoyunda banka adıyla öyle çok fazla bir gündeme gelmiyor ama yaptığı işlevleri, görevleri itibarıyla da çok önemli bir misyonu üstlendiğini ifade etmek istedim.

Belki ben orada uzman olarak çalışmadım ama sonrasında birçok defa, hatta uzun yıllar buradaki eğitimlere hoca olarak katıldım IFRS'ler konusunda, finansal raporlamalar konusunda, onun için uzman kapasitesini de çok iyi biliyorum. Gerçekten hem çok iyi okullardan ciddi sınavlarla seçim yapan ve sonrasında da sürekli eğitimlerini tekrarlayan, güncelle bağları koparmayan bir yapısı var; ben bu yönüyle de teşekkür etmek istiyorum.

Başkanım, diğer bulgulardan sözü aldım. 7.2.3.2'de "Bankacılık sektörüne verilen krediler toplamının yalnızca binde 4'ünün..." şeklinde bir bulgu ve öneri var. Bu, gerçekten önemli ama yine bu öneride tekrar ediyorum: "Bankanın kalkınma hedeflerine yönelik misyonunu gerçekleştirmesine katkı sağlamak amacıyla teknolojik ilerlemeye ve sürdürülebilir turizme yönelik yatırımları teşvik edici, kadın girişimcileri destekleyici kredi programlarına hız verilmesi ve yeni iş birliklerinin geliştirilmesi önerilir." deniyor. Bu güncellenmiş, bunun cevabı da var; cevapta aslında bu konuyla ilgili bir şeyler yapıldığı, bazı gelişmelerin de olduğu ifade ediliyor, tekrarına gerek yok ama bu öneriyi yine ciddiye almakta ve geliştirmekte fayda olduğunu ifade ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Buyurun Sayın Polat.

MAHİR POLAT (İzmir) - Sayın Başkanım, bu, diğer bulgu ve önerilerde 7.2.3.3 "Takibe intikal ettirilen ve izlemeye alınan kredi alacaklarının yakından izlenmesi ve tahsili" hem 2021 hem de 2022 bulgusunda var "7.3.1" olarak bu konu. 2021 ve 2022 yıllarında belirtilen aksaklıkların 2023 raporlarına baktığımızda devam ettiğini görüyoruz.

Tarafıma verilen cevapta "2024 yılı Ekim ayı itibarıyla donuk alacak bakiyesinin 740 milyon Türk Lirası..." Yine kredilerin çoğu on yılı aşkın hatta 1990 yılından gelen krediler var. 28 ve 29 no.lu firmalar hakkında bazı sorular sormuştum, verdiğiniz cevaplar ışığında 28 no.lu firmanın riskinin 2025 yılının ilk yarısında sıfırlanacağını öngörüyorsunuz. Bu borç tasfiye edilmiş midir? Edilmediyse nedeni nedir? 29 no.lu firmanın kalan borcu ne kadardır, borcu ne zaman tasfiye edilecektir? Bu 29 firma içerisinde teminat alınmadan kullanılan kredi tutarı ne kadardır? Kaç firma teminatsız kredi kullanmıştır? Bankanızın yasal takibe düşen ve icra yoluyla başvuru olan kredi tutarı ne kadardır? Bu tutarın ne kadar tahsil edilmiştir? Yani şöyle: Burada, bugünün yönetiminin problemi olmadığını biliyorum bunların, ta, 1990'dan gelen hikâyeler olduğunu biliyorum ama bunların tasfiye olup olmadığını merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Polat.

Böylelikle 2021 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, 2022 yılı önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz.

2022 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP - Diğer bulgu ve öneriler de yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle, önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz ve geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Sayın Zabun, buyurun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerimiz; ben de hem banka yöneticisi arkadaşlarımıza, Sayıştayımıza teşekkür ediyorum, çalışmalarında başarılar diliyorum.

Yani doğrudan çok ilgisi var mıdır bilmiyorum ama sunumda da Sayın Genel Müdürün sunumunda da geçtiği için onu ifade etmek isterim, belki dolaylı olarak ilgisi olabilir Bankanın.

Şimdi, özellikle, Kalyonun yerli GES panelleri üretimiyle ilgili desteklendiğini ifade ettiniz yanlış hatırlamıyorsam. Şimdi, şöyle bir şey var: Bu firmaya gittiğiniz zaman panel almak istediğinizde yabancı panelin birim fiyatı 17 sent civarında ama yerli talep ettiğiniz zaman 28 sent. Yani aslında, mesela, yatırım teşvik belgesiyle birlikte de gitmiş olsanız burada âdeta sizin alacak olduğunuz teşvik, destek aradaki farktan gidiyor; bu, sizi ne kadar ilgilendirir bilmiyorum yani sadece siz sunumda bunu gündeme getirdiğiniz için ifade etme gereği duydum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Zabun.

Sayın Polat, buyurun.

MAHİR POLAT (İzmir) - Sayın Başkanım, Türkiye Kalkınma Yatırım Bankasının değerli yöneticileri, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi selamlıyorum, Komisyona hoş geldiniz.

Bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde Kalkınma Bankasının görevi, şirketlere uzun vadeli krediler temin etmek. Hepimizin malumu, Türkiye'nin uluslararası piyasada borçlanma maliyetleri bir hayli yüksek duruma gelmiş durumda. Ayrıca, Bankanın esas faaliyetlerinin en önemli parçası kredi faiz gelirleri. Bu gelirler 2022 bilançosunda yüzde 192 oranında artış göstermiş ancak kullanılan kredilere karşılık verilen faiz tutarları da bir önceki yıla göre yüzde 313 olarak gerçekleşmiş, bu da Bankanın borçlanma oranlarının ciddi şekilde arttığını gösteriyor yani Bankanın borçlanma oranları kâr oranını geçmiş görünüyor. Bu bağlamda, yılları ayrı ayrı belirtilmek üzere Bankanın son dört yılda kullandığı kredilerin faiz oranı nedir? Kullandığınız kredilerin faiz artışlarının ülkemizin uluslararası alandaki kredi notunun düşmesiyle bir ilgisi var mıdır? Bu artışın ileriki dönemlerde bankanın finansal sürdürülebilirliği için bir tehdit oluşturduğunu düşünüyor musunuz?

Yine, başka bir husus da, mevzuat gereği "Banka tarafından çevre ve toplum üzerinde kabul edilemez etkileri bulunabilecek yatırım ve projeler desteklenemez veya finanse edilemez. Banka, ulusal ve uluslararası çevresel, sosyal standart ve düzenlemelere uygun olarak tüm yatırım ve kredilendirme faaliyetlerini çevresel ve sosyal riskler açısından değerlendirir." ifadesi yer almaktadır. Son yıllarda ülkemizde pek çok HES, JES ve GES projeleri yapılmaktadır. Gün geçmiyor ki haberlerde bu projelerin zararları, bölge halklarının isyanlarıyla karşılaşmayalım. HES projelerinin bölge ekosistemine zarar vermesi, arazi kaybına yol açması, doğal habitatı bozması, çevreye zarar vermesi, erozyon oluşumu; yine, JES projelerinin doğaya ve tarım arazilerine zarar vermesi; GES projelerinin doğal habitatı ve biyolojik çeşitliliği yok etmesi gibi pek çok zarar verdiği hepimizin malumu. Yani JES projelerine özellikle değinmek istiyorum; mesela, Avrupa ve Amerika'daki standartların çok dışında bizim yerleşim yerlerimizin daha yakınlarına kuruluyor; tarım arazilerine, hayvancılığın yapıldığı yerlere çok yakın bölgelerde kuruluyor. Bir araştırmamızda bunların göçmen kuşların geçiş yollarını tahrip ettiğini, hatta GES'in arkasında olan armut ağaçlarında, önünde olan armut ağaçlarında arıların dölleme yapmakta bile zorluk çektiğini biliyoruz. Yani bu anlamda bu projelerin çoğu doğayla barışık projeler değil değerli arkadaşlar. Bu bağlamda soruyorum: Kredi kullandığınız enerji sektörü içerisinde bu projelerin oranı nedir? Kredi kullandırdıktan sonra belirli periyotlarla projeleri denetleme yapıyor musunuz? Çevreye zarar verdiği tespit edilen projelere ne tür işlemler yapıyorsunuz? Kredisini geri çağırdınız projeler olmuş mudur?

Bir başka konu, sizin "start-up" projelerini desteklediğinizi biliyoruz. Bunlar, aslında, Türkiye'nin geleceği açısından çok çok önemli ve gelecek kurtaracak projelerin buradan çıkacağını umut ediyorum ben. Umarım, çok doğru noktalara, çok doğru yerlere destek verirsiniz ve bu ülkenin bir çıkışı buralardan olabilir diye düşünüyorum. Bu bağlamda sormak istiyorum, bu "start-up" projelerinin durumu nedir? Yıllar içerisinde ne kadar destek verilmiştir? Bunların çıktıları, Bankaya getirisi ne kadar olmuştur diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Polat.

Evet, böylece, geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi, sözü Sayın Genel Müdürümüze vermeden önce bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum. Sayın Genel Müdürüm, sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi "web" sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içerisinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Buyurun, sözü size veriyorum yanıt için.

TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; soruların hepsine yazılı cevap vereceğiz.

Çok teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2021 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Kurumunun 2021 yılı bilançosu ve 1 milyar 11 milyon 606 bin 729,71 TL dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2021 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi 2022 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi kurumunun 2022 yılı bilançosu ve 1 milyar 691 milyon 368 bin Türk lirası dönem net kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2022 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

3.- Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Yönetim Kurulu üyeleri tanıtınsınlar kendilerini.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, tasfiyeyle ilgili varsa sunum, kısaca bir değerlendirme yaparsanız.

Buyurun.

TASFİYE HALİNDE KALKINMA YATIRIM MENKUL DEĞERLER ANONİM ŞİRKETİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN VEKİLİ SATI BALCI - Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, kamu kurumlarının ve kuruluşlarının değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

1997 yılında kurulan şirketimiz on üç yıl süreyle sermaye piyasalarında faaliyet göstermiştir fakat Yönetim Kurulumuz 31/12/2009 itibarıyla faaliyetlerini geçici olarak o günkü konjonktür şartlarında durdurma kararı almış, konuyla ilgili olarak Sermaye Piyasası Kuruluna başvurup gerekli izinleri almış ve bu izinler çerçevesinde de sonuç olarak şirketin sonlandırılmasına karar verilmiş ve SPK'nın izinleri alınarak şirketimizin alım satım aracılığı yetki belgesi ve türev araçların alım satımına aracılık belgeleri, yetki belgeleri açık ihale usulü satışa çıkarılmış, satış işlemi 2010 yılında yapılmış, yine SPK'den izin alınarak bu süreç onaylanmış ve şirketimizin yüzde 100 hissedarı olan Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası bu süreçte 2012 tarihinde şirketimize yazılı olarak başvurarak şirketin tasfiye sürecinin başlatılarak şirketin tüzel kişiliğinin sona erdirilmesini talep etmiştir. Bu talep, 20 Mart 2010 tarihli Olağan Genel Kurulda görüşülmüş ve uygun bulunmuştur. Yapılan bütün işlemler, tasfiye süreçleri başarıyla tamamlanmış, 29 Mart 2024 tarihinde yapılan Tasfiye Sonlandırma Genel Kuruluyla şirketin tüzel kişiliği sonlandırılmış, buna ilişkin ticaret sicilinde gerekli terkinler yapılmış, 5 Nisan 2024 tarihli Ticaret Sicil Gazetesi'nde de yayımlanmıştır.

Tasfiye sürecindeki şirketimizce yüzde 100 hissedarlarımız olan Türkiye Kalkınma Yatırım Bankasına 7,3 milyon TL kâr payı ödemesi yapılmış, ayrıca 9,8 milyon TL'lik bir tasfiye bakiyesi oluşmuş, bu tutar da bankaya aktarılmıştır. Böylelikle tasfiye süreci sonlandırılmış, şirketimizin tüzel kişiliği bitmiştir.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelere başlıyoruz.

Kurumun 2021 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1, 2022 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1 öneri bulunmaktadır.

2021 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, yanıt için buyurun.

TASFİYE HALİNDE KALKINMA YATIRIM MENKUL DEĞERLER ANONİM ŞİRKETİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN VEKİLİ SATI BALCI - Diğer bulgu ve öneriler yerine getirilmiştir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle, 2021 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2022 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

2022 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun.

TASFİYE HALİNDE KALKINMA YATIRIM MENKUL DEĞERLER ANONİM ŞİRKETİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN VEKİLİ SATI BALCI - Başkanım, diğer bulgu ve öneriler tasfiyenin sonlandırılması şeklindeydi. Biz tasfiyeyi sonlandırdık. Şirketimizin, demin de arz ettiğim gibi, tüzel kişiliği sona ermiş, tasfiye işlemleri bitmiştir.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerine görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Şimdi, Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 hesap dönemine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2021 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketi 2021 yılı bilançosu ve 1 milyon 651 bin 806 TL 86 kuruş ile kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2021 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi 2022 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketi 2022 yılı bilançosu ve 1 milyon 130 bin 357 TL dönem net kâr ile kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2022 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Tasfiye Halinde Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Teşekkür ederim.

4.- Tasfiye Halinde Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Değerli Komisyon üyeleri; Tasfiye Halinde Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarının bilanço yönetici hesaplarının görüşmelerine devam ediyoruz.

Buyurun.

TASFİYE HALİNDE ARICAK TURİZM VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ ESKİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SATI BALCI - Başkanım, burada bizim tüzel kişilik olarak Yönetim Kurulu üyeliğimiz var. Size mazeret dilekçesini arz ettik, Metin Çınar Beyefendi sunacaktı, cenazesi var, ben sunacağım. Ben de şirketin eski Yönetim Kurulu üyesiyim, aynı zamanda İştiraklerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısıyım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, buyurun.

TASFİYE HALİNDE ARICAK TURİZM VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ ESKİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SATI BALCI - Şimdi, bu şirketimiz, 1987 yılında kurulan Arıcak Turizm Ticaret AŞ, Muğla ili Fethiye ilçesinde dört yıldızlı otel yatırımına başlamış. 1987 yılında kurulmuş, Muğla ili Fethiye ilçesinde başlamıştır ve bu süreçte Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasından krediler kullanarak 1989 yılında tesisi açmıştır. Ancak, şirketin kurucu ortağı Hasan Arıcak, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasına başvurarak finansman sorunları olduğunu, bu nedenle de kredi ilişkisinin yanı sıra iştirak ilişkisine de gidilmesini talep etmiştir. Bu talep o günün koşullarında uygun görülmüş ve şirketin yüzde 51'ine Türkiye Kalkınma Bankası iştirak etmiş, aynı zamanda kredi ilişkisinin yanında iştirak ilişkisi de başlamıştır. 1990 yılında başlamış bu iştirak ilişkisi ancak bu süreçte şirketin Türkiye Kalkınma Bankasına olan hiçbir taahhüdünü yerine getirmemesi üzerine yapılan bütün çabalara rağmen Banka tarafından 5 Ağustos 1999 tarihinde Bankaya teminatlı olan ipotekli gayrimenkulün paraya çevrilmesi yoluyla kanuni takip süreci başlatılmış, kanuni takip süreçleri sonucunda kıymet takdiri yapılmış 15 milyon 500 bin TL üzerinden. Çeşitli itirazlar olmuş bu süreçte, o itirazlar da kesinleştikten sonra 17 Şubat 2017 tarihinde Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası, bu tesisi icradan alacaklarına mahsuben 12 milyon 400 bin TL bedelle satın almıştır. Takdir edersiniz ki otelin tek mal varlığı budur. Bunun üzerine TTK/376 maddesi çerçevesinde borca batıklık durumu mahkeme kararıyla kesinleştirilmiş efendim ve tabii, bu süreçlerde birtakım itirazlar vesaire olmuşsa da en son nihai karar Yargıtay tarafından 4 Mayıs 2023 tarihinde kesinleşmiş ve bu kesinleşme sonucunda şirketin ünvanı da "Tasfiye Halinde Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi" olarak değişmiş. Şu anda tasfiye işlemleri iflas dairesi tarafından yürütülmektedir. Dosya o anlamda bizden çıkmıştır. İflas dairesinin kararları çerçevesinde işlemler yürümektedir.

Saygılarımla arz ederim efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2021 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1 öneri, 2022 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda ise öneri bulunmamaktadır.

2021 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun.

TASFİYE HALİNDE ARICAK TURİZM VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ ESKİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SATI BALCI - Diğer bulgu ve öneriler yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Geneli üzerine görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemize söz vereceğim.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Şimdi Tasfiye Halinde Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi 2021 ve 2022 hesap dönemine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2021 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ 2021 yılı bilançosu ve 61.503,03 dönem zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2021 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi 2022 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Tasfiye Halinde Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin İstanbul 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 31/3/2022 tarih ve 2019/975 esas sayılı Kararı'yla istinaf yolu açık olmak üzere şirketin iflasına karar verilmesi nedeniyle 2022 yılına ilişkin mali rapor ve tabloları hakkında denetim sonucunda oluşturabilmek için gerekli mali rapor ve tablolarıyla ilgili bilgi ve belgeler kamu idaresi yönetimi tarafından sağlanamadığı için sonuç bildirilememektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2022 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunmuştur.

Tasfiye Halinde Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

5.- Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sunum için sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

KALKINMA YATIRIM VARLIK KİRALAMA ANONİM ŞİRKETİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI SEÇİL KIZILKAYA YILDIZ - Sayın Başkanım, değerli üyeler, sayın hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

28 Mayıs 2020 tarihinde faaliyete geçen Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama AŞ, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 61'inci maddesi çerçevesinde münhasıran kira sertifikası yani sukuk ihraç etmek üzere anonim şirket şeklinde kurulmuş, yüzde 100 oranında Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ'nin sahip olduğu bağlı ortaklık statüsünde bir sermaye piyasası kuruluşudur.

Şirketimiz, Yönetim Kurulumuzu oluşturan 5 üye tarafından temsil ve idare edilmektedir. Şirketin merkezi Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ'yle aynı olup şirketin herhangi bir personeli bulunmamaktadır.

2020 yılı Mayıs ayında 50 bin TL sermayeyle kurulan şirketimiz; 2021 yılında 50 milyon Türk lirası, 2022 yılında 140 milyon Türk Lirası, 2023 yılında 1 milyar 100 milyon Türk lirası, 2024 yılında 700 milyon Türk lirası sukuk ihracı gerçekleştirmiştir.

Şirketimiz, 2021 yılında Türkiye'nin ilk sosyal sukukunu ve 2024 yılında da sürdürülebilir tarımın finansmanı amacıyla dünyada ilk buğday fiyatına endeksli sukuk ihraç etmiş olup gerçekleştirmiş olduğu ihraçların yapısal olarak ilkleri içermesi, sektöre yeni ürünler kazandırması ve sukuk ihraçlarında aktif oyunculardan biri olması amaçlanmaktadır.

Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama AŞ, ilerleyen dönemlerde yeni ürün yapılarıyla sermaye piyasalarının büyümesine katkı sağlamayı ve sektördeki payını sürdürülebilir bir şekilde arttırmayı hedeflemektedir.

Arz eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Kurumun 2021 ve 2022 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda öneri bulunmamaktadır.

Şimdi geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemize ben söz vereceğim.

Söz almak isteyen? Yok.

Şimdi Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2021 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketi 2021 yılı bilançosu, kâr veya zarar olmaksızın kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2021 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

2022 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketi 2022 yılı bilançosu ve 43.594 Türk lirası dönem net kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2022 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Kalkınma Yatırım Varlık Kiralama Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Teşekkür ederim.

6.- Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Kurumu temsilen katılan Yönetim Kurulu üyelerimiz kendilerini tanıtsınlar.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sunum için buyurun.

KALKINMA GİRİŞİM SERMAYESİ PORTFÖY YÖNETİMİ ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ ELİF ALTUĞ - Sayın Başkan, KİT Komisyonunun sayın üyeleri, değerli kamu temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ'nin Yönetim Kurulu tarafından 11 Eylül 2020 tarihinde alınan kararla Bankanın yüzde 100 iştiraki olarak Sermaye Piyasası Kurulunun iznine istinaden 17 Kasım 2020 tarihinde kurulmuştur.

Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ tarafından farklı alanlarda tematik fonlar kurulması suretiyle uzun vadeli perspektife sahip girişim sermayesi yatırım fonları tercih eden yatırımcılar ile sermaye ihtiyacı içerisindeki girişimlerin ve şirketlerin bir araya getirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca, bu yapılanmayla özel sermaye ve girişim sermayesi fon yönetimi faaliyetlerini devlet yatırım bankaları tarafından kurulan bir iştirak altında konsolide eden Avrupa Birliği'ndeki Avrupa Yatırım Bankası, Almanya'daki KfW, Fransa'daki BPI France, İngiltere'deki British Business Bank gibi kurumlarla uyumlu bir yatırım platformunun ülkemize kazandırılması da hedeflenmiştir.

Kurulan girişim sermayesi yatırım fonları aracılığıyla hem ülkemizin yüksek ve derin teknoloji yetkinliğinin artırılmasına katkı sunan "start up"lara girişim sermayesi yatırımları hem de kalkınmada öncelikli stratejik sektörlerde faaliyet gösteren güçlü bölgesel ve küresel şirketlerin yaratılması için büyüme sermaye yatırımları yapılmaktadır.

Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde girişim sermayesi yatırım fonlarının kurulması ve yönetilmesi amacıyla 2020 yılında kurulan Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ tarafından kurucusunun banka olduğu Türkiye Kalkınma Fonu Alt Fonları'nın yönetimi de gerçekleştirilmektedir. TKF Alt Fon niteliğindeki fonlarla ilgili Nisan 2025 itibarıyla güncel gelişmeler şöyledir: 2020 yılında kurulan ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve KOSGEB'in yatırımcısı olduğu büyüme ve kalkınma odaklı, yüksek büyüme potansiyeli barındıran ve ülkemizin cari açığının kapatılmasına katkı sağlayacak orta ölçekli şirketlere yatırım yapmayı hedefleyen Bölgesel Kalkınma Fonu 525 milyon TL büyüklüğe ulaşmıştır. BKF aracılığıyla bugüne kadar 2 şirkete yaklaşık 3,75 milyon ABD doları kaynak aktarılmıştır. Bu şirketler Zaxe ve Appsilon'dur. Yine, 2020 yılında kurulan ve hâlihazırda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve KOSGEB'in yatırımcısı olduğu teknoloji odaklı, hızlı ölçeklenme potansiyeline sahip girişimler ve bu alanlara yatırım yapan fonlara yönelik yatırım yapmayı hedefleyen Teknoloji ve İnovasyon Fonu 475 milyon TL büyüklüğe ulaşmıştır. TIF aracılığıyla bugüne kadar 12 şirkete 4,4 milyon dolar yatırım yapılmış ve 3 fona da 4,5 milyon dolar taahhütte bulunulmuştur. Yatırım yapılan bu şirketlerimiz; Webee, Virasoft, Kuartismed, CY Vision, Mindsite, Wask, DeliverseAI, Cellway, Vispera, Syntonym, Adastec ve Büyütech'tir. Yatırım yapılan fonlar ise 500 EE Fon II, Revo Fon II ve ScaleX Fon I'dir. 2021 yılında kurulan ve bankanın tek yatırımcısı olduğu ve banka misyonu ile uyumlu şekilde Fintech ve sürdürülebilirlik alanlarında faaliyet gösteren şirketlere doğrudan yatırımlar ve Türkiye'nin teknolojik gelişimine katkı sağlayacak şirketlere yatırım yapan fonlara yatırım gerçekleştiren TKYB Sermaye Fonu, hâlihazırda 430 milyon TL büyüklüğe sahiptir. Bu fon aracılığıyla bugüne kadar 3 şirkete -ki bunlar Ödeal, Figopara, Fazla Gıda'dır- 3 milyon dolar doğrudan yatırım yapılmış ve 5 VC fonuna da 6,4 milyon euro taahhütte bulunulmuştur. Bu fonlar da 500 EE Fon II, Revo Fon II, 212 Fon II, ScaleX Fon I, DCP Fon II'dir. 2023 yılında TÜBİTAK'la yapılan iş birliği çerçevesinde kurulan TÜBİTAK'tan mükemmeliyet mührü almış iş fikirlerini hedefleyen TÜBİTAK BiGG Fonu yaklaşık 10 milyon dolar fon büyüklüğüne sahiptir. Bugüne kadar toplamda 354 iş fikrine yaklaşık 9,6 milyon dolar yatırım yapılmıştır. 2024 yılı Temmuz ayında Hazine ve Maliye Bakanlığı ve bankamızın katkılarıyla yalnızca diğer özel sermaye ve girişim sermayesi fonlarına yatırım yapmak için 50 milyon dolar büyüklüğünde TKYB Üst Fonu kurulmuştur. 2 fona -ki bunlar Mediterra Capital Fon III ve Revo Fon II-Fon III'tür- yaklaşık 12 milyon dolar taahhütte bulunulmuştur.

TKF Alt Fonları'nın yanı sıra SPK düzenlemelerine uygun olarak şirketimiz tarafından kurulan ve yönetilen girişim sermayesi yatırım fonlarına ilişkin güncel durum ise şöyledir: 2021 yılında kurulan ve Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayi Başkanlığına bağlı Savunma Sanayi Teknolojileri AŞ'nin ana yatırımcısı olduğu Ziraat Katılım ve Vakıf Katılım Bankaları ile savunma sanayisinin önde gelen şirketlerinin; ASELSAN, HAVELSAN, ROKETSAN, TAİ şirketlerin yatırımcısı olarak katıldığı Yenilikçi ve İleri Teknolojiler Katılım Girişim Sermayesi Yatırım Fonu 611 milyon TL'lik büyüklüğe ulaşmıştır. Fon bugüne kadar 2 şirkete -Beam Teknoloji ve Simularge'dir bu şirketler- toplamda 2,05 milyon dolar yatırım gerçekleştirmiştir. 2021 yılında kurulan ve 154 milyon TL tutarında taahhüt büyüklüğüne ulaşan Kalkınma Katılım Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'yla katılım ilkelerine uygun şekilde faaliyet gösteren büyüme ve kalkınma odaklı, yüksek potansiyeli olan orta ölçekli şirketlere yatırım yapılması hedeflenmektedir. Fon aracılığıyla bugüne kadar Livzym ve Eaton adlı 2 şirkete toplamda 4 milyon dolar yatırım yapılmıştır. 2022 yılı sonunda kurulan ODTÜ Teknokent'le birlikte yönetilen Kalkınma ODTÜ Teknokent Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'yla nitelikli özel sektör yatırımcılarına açılım sağlanmış olup fonun büyüklüğü 22,3 milyon dolara ulaşmıştır. Fon üzerinden bugüne kadar 10 şirkete toplamda yaklaşık 3,2 milyon dolar yatırım yapılmıştır. Bu şirketler sırasıyla DefensX, Syntonym, Clay Token, Veloxia, Gesund, FenixPyre, Idenfit, Robolaunch, Cellsway ve RNV IA'dır. 2024 yılı Aralık ayında TÜBİTAK'la yapılan işbirliği çerçevesinde kurulan BiGG Fonu'nun devamı niteliğinde hareket edecek, ilk kapanışı 53 milyon TL büyüklüğe sahip TÜBİTAK BiGG+GSYF'nin kuruluşu gerçekleştirilmiştir. Bu fon ekosistemden diğer yatırımcıların katılımına açık olacak ve BiGG desteği almış girişimlere tohum yatırımı gerçekleştirecektir.

Söz konusu 9 fonla yönetilen toplam fon büyüklüğümüz 5,3 milyar TL'nin üzerine çıkmıştır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, toparlayalım.

KALKINMA GİRİŞİM SERMAYESİ PORTFÖY YÖNETİMİ ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ ELİF ALTUĞ - Tabii, bitiriyorum, zaten son rakamlardan bahsedeceğim.

Kuruluştan bu yana geçen süreçte Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Şirketi olarak kamu ve özel sektörden 180 yatırımcının yaklaşık 140 milyon dolarını yöneten ve ekosistemi hem doğrudan hem dolaylı şekilde destekleyen kapsayıcı bir hâl almıştır. Bu beş yıllık süreçte gerçekleştirilen 29 doğrudan yatırım yaklaşık 20,4 dolar, 7 fon yatırımına yaklaşık 23,4 milyon

dolar kaynak aktarılmıştır. Genel olarak bakıldığında ise ekosisteme aktardığımız toplam kaynak miktarı TÜBİTAK BiGG dâhil yaklaşık 53,4 milyon dolara ulaşmıştır.

Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi AŞ yöneticisi olduğu fonlar aracılığıyla önümüzdeki dönemlerde de doğrudan ve dolaylı yatırımlar yapmak suretiyle ülkemizin cari açığının düşürülmesine katkı sağlayacak, yüksek büyüme potansiyeliyle ülke ekonomisini güçlendirecek olan sektörler ve alanlarda faaliyet gösteren şirketlere ve yenilikçi ve teknoloji odaklı girişimlere destek vermeye devam edecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2021 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1 öneri bulunmaktadır, 2022 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda ise öneri bulunmamaktadır.

2021 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun.

KALKINMA GİRİŞİM SERMAYESİ PORTFÖY YÖNETİMİ ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ ELİF ALTUĞ - Diğer bulgu ve öneriler de yerine getirilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemize söz vereceğim.

Geneli üzerinde de söz almak isteyen üyemiz yok.

Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 hesap dönemine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2021 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 2021 yılı bilançosu ve 3 milyon 416 bin 108 TL 38 kuruş dönem kârı ile kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2021 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi 2022 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 2022 yılı bilançosu ve 8 milyon 986 bin TL dönem net kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2022 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Teşekkür ederim.

7.- Türkiye Kalkınma Fonunun 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Son olarak Türkiye Kalkınma Fonu'nun 2021 ve 2022 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Genel Müdürlüğümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, sunum için buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA FONU GENEL MÜDÜRÜ İBRAHİM HALİL ÖZTOP - Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri, değerli kamu temsilcileri; Türkiye Kalkınma Fonu 24/10/2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 7147 sayılı Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası AŞ Hakkında Kanun'un 5'inci maddesinde belirtilen "Tüzel kişiliği haiz Türkiye Kalkınma Fonu, Banka tarafından hazırlanan Türkiye Kalkınma Fonu İç Tüzüğü'nün ticaret siciline tescil olmasıyla süresiz olarak kurulur." hükmü çerçevesinde 23 Aralık 2019 tarihinde kurulmuştur.

Türkiye Kalkınma Fonu'nun amacı, Türkiye'nin kalkınması ve sürdürülebilir büyümesine katkı sağlayacak girişimlere yönelik olarak yurt içi ve yurt dışında fon ve şirket kurmak, kurulu fonlara ve şirketlere katılmak, iştirak etmek, bunları yönetmek, tasfiye etmek, bunlara borç vermek, lehine garanti vermek ve bunların borç ve sermaye finansmanının karması olarak yapılandırılmış finansman alımlarına yatırım yapmaktır.

2020 yılında, Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ana yatırımcısı olduğu Türkiye Kalkınma Fonu çatısı altında 475 milyon TL'lik Teknoloji ve İnovasyon Fonu, 525 milyon TL büyüklüğe sahip Bölgesel Kalkınma Fonu'nu kurduk. Bu fonlara Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yanı sıra KOSGEB de yatırımcı olarak katılım sağlamıştır. Bu fonlar aracılığıyla teknoloji odaklı girişimleri, yüksek büyüme potansiyeline sahip firmalar ile KOBİ'leri ve bölgesel kalkınmayı desteklemekteyiz. Ayrıca, bankamızın yatırımcısı olduğu ve banka misyonuyla uyumlu şekilde yatırımlar gerçekleştiren, hâlihazırda 430 milyon TL büyüklüğe sahip Türkiye Sermaye Fonu'nun kuruluşunu gerçekleştirdik.

2023 yılında ekosistemin öncü paydaşlarından TÜBİTAK'la önemli bir iş birliğine gidilerek daha önce hibe olarak verilen BiGG Programı kaynakları, artık 900 bin TL karşılık yüzde 3 ortaklık şekline evrilen bir fon hâline geldi ve ismi "TÜBİTAK BiGG Fonu" oldu. Fon ilk yılını doldururken mükemmeliyet mührü almış 354 iş fikrine yatırım yapmış durumdadır.

2024 yılı içerisinde girişimcilik ekosistemindeki diğer fonlara destek olmak maksadıyla, Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığıyla birlikte TKYB Üst Fonu'nu kurduk. Bankamızın 15 milyon ABD doları, Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın ise 35 milyon ABD doları taahhülle katılım sağladığı, yalnızca diğer özel sermaye ve girişim sermayesi fonlarına yatırım yapmak ve kaldıraç etkisiyle önemli bir çarpan etkisi oluşturmak üzere ekosistemin merkezine konumlanan bu fonun ilk kapanış büyüklüğü 50 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Kamu ve özel sektör kaynaklarının, teknoloji ve inovasyon odaklı bir kalkınma modeli çerçevesinde, çarpan etkisi yaratacak sermaye yatırımlarına dönüştürülmesi ve büyüme ve kalkınma odaklı, yüksek potansiyeli olan girişimlerin ve orta ölçekli şirketlerin desteklenmesi için doğrudan ve dolaylı yatırımlar yaparak girişim ekosisteminde etkin bir oyuncu olmak üzere çalışmalarımıza devam edeceğiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Kurumun 2021 ve 2022 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda öneri bulunmamaktadır.

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemize söz vereceğim.

Söz almak üyemiz? Yok.

Şimdi, Türkiye Kalkınma Fonu'nun 2021 ve 2022 hesap dönemine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2021 sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - 2021 Sonuç:

Türkiye Kalkınma Fonu'nun 2021 yılı bilançosu ve 26.786 TL dönem kârıyla kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2021 yılı Sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştu.

Şimdi, 2022 yılının Sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - 2022 Sonuç:

Türkiye Kalkınma Fonu'nun 2022 yılı bilançosu ve kâr veya zarar olmaksızın kapanan kâr veya zarar tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2022 yılı Sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Türkiye Kalkınma Fonu'nun 2021 ve 2022 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Katılımcılara teşekkür ediyorum.

Çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum, başarılar diliyorum.

Toplantıyı kapatmadan önce aramızda Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcımız Sayın Zekerîya Bey var.

Sözü size veriyorum, söylemek istediğiniz bir husus varsa Sayın Bakan Yardımcım, buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKAN YARDIMCISI ZEKERİYA ÇOŞTU - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sizleri ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Görüşmelerin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Yönetim Kurulu üyesi olarak da bankamızın çalışmalarına katkı sağlamaya çalışıyoruz ama tabii, genel itibarıyla bankanın misyonu çerçevesinde Türkiye'de öncelikle sanayi alanı olmak üzere nitelikli yatırımların hayata geçirilmesi noktasında Bakanlık olarak biz de bu süreçlere katkı sağlamaya çalışıyoruz. Bu anlamda bankamızın faaliyetlerinin gerçekten ülkemiz için önemli olduğu kanaatindeyiz. İnşallah, bundan sonra da ülkemizin kalkınmasına, ekonomimize katkısını devam ettiriyor olacaktır.

Sizlerin katkılarınız için de ben şahsım adına ve Bakanlığım adına teşekkür etmek istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Biz de teşekkür ediyoruz. Çalışmalarınıza kolaylıklar diliyoruz, başarılar diliyoruz.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize 13 Mayıs 2025 Salı günü saat 14.30'da Elektrik Üretim AŞ, Türkiye Nükleer Enerji AŞ, Türkiye Elektromekanik Sanayi Genel Müdürlüğü ile Nükleer Teknik Destek AŞ'nin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.09